

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto VII. - Št. 305

Ljubljana, sobota, 28. decembra 1946

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina Din 45.—

Cena Din 2.—

Odgovor poljske vlada na britansko noto

Poljska vlada bo izvedla popolnoma svobodne volitve na temelju Krimske in Potsdamske deklaracije ter po določbah poljske ustave iz leta 1921

Varšava, 27. dec. (PAP). Pomočnik ministra za zunanje zadeve poljske vlade Zigmund Modzelewski je izročil britanskemu veleposlaniku v Varšavi odgovor na noto britanske vlade o volitvah na Poljskem.

Poljska vlada ugotavlja, da ji niso znani sklepi v krimski in potsdamski deklaraciji, ki bi dovoljevali britanski vladi vsiljevati poljski vladi svoje mnenje o načinu izvedbe volitev. Poljska vlada se ne spušta v oceno vsebine britanske note in poudarja, da je ne more proučevati iz načelnih razlogov, ker je poljska vlada zakonita predstavica suverene države, opozarja pa britansko vlado na naslednja znana dejstva:

1. Krimski in potsdamski deklaracija sta obvezali britansko vlado, da odstrani bivšo poljsko vlado v trenutku, ko bo priznana poljska vlada narodne enotnosti. Britanska vlada se je omejila samo na formalen postopek, medtem ko je še nadalje tolerirala na svojem ozemlju delovanje skupine poljskih emigrantov, ki so v znatni meri izkoriščali britanski denar in nastopali v vlogi »poljske vlade«, pri čemer so vzdrževali celo vrsto predstavništva v inozemstvu.

Britanska vlada ni v nobenem primeru posredovala, da bi preprečila delovanje te skupine emigrantov, čeprav je pomenilo agitacijo za tretjo svetovno vojno. Poljska vlada ugotavlja, da nezadovoljstvom, da se smatrajo nekatere osebe iz omenjene londonske skupine za svetovne britanske vlade.

2. Po priznanju poljske vlade narodne enotnosti je bila britanska vlada obvezana prepuščati ji vrhovno komando nad bivšimi poljskimi oboroženimi silami, ki so bile pod njeno komando. Britanska vlada tega ni storila, ampak je objavila po demobilizaciji teh enic kljub odločnim protestom poljske vlade ustanavljanje nove polvojaške organizacije, ki naj bi se ponovno izveščala, in tako je britanska vlada postavila izven okvira poljskih zakonov one, ki so stopili v to organizacijo.

Tako so postali bivši poljski vojniki, ki bi se morali vrniti z orožjem v domovino, kakor so to zaslužili s prelito krvjo in kakor je zahtevala poljska vlada, predmet mednarodnega mešetarjenja.

3. Krimski in potsdamski deklaracija sta obvezali britansko vlado, da v trenutku priznanja poljske vlade podvzame potrebne korake, da bi se zaščitila v interesu poljske vlade poljska nacionalna imovina na ozemljih Velike Britanije in dežel, ki so pod njeno upravo. Britanska vlada ni storila tega.

Bodoči položaj Avstrije je odvisen od denacifikacije dežele

»Krasni Flot« ugotavlja, da so sedanje težko gospodarsko stanje zakrivila reakcionarni voditelji ljudske stranke

Moskva, 27. dec. Tass poroča: Orlov piše v listu »Krasni Flot« med drugim: Avstrijski vladajoči krogi ne varčujejo z lepo zvanečimi izjavami o »bodočem mestu« in o »poslanstvu« Avstrije v Evropi, med tem ko molče gredo preko vprašanja glavnega pogoja, ki bo odločil o bodočnosti Avstrije.

Louis Saillant, generalni sekretar Svetovne sindikalne federacije, ki je pred kratkim obiskal Dunaj, je naslovil na avstrijsko javnost pameten opomin, da bo »položaj Avstrije v novi Evropi odvisen od njenih naporov na polju demokracije in denacifikacije«.

Pomembno je tudi poročilo britanske parlamentarne delegacije, ki je pred kratkim obiskala Avstrijo. Poročilo poudarja, da je »strup nacizma globoko prodrl v intelektualno in moralno življenje naroda« in da mora svet uvideti, da ne smejo imeti bivši nacisti nikakega političnega vpliva.

Na Dunaju je bila nedavno razprava proti vojnemu zločincu Jelufu, ki je bil aktiven hitlerjanec. Zagovornik je bil tako pogumen, da ga je opisal kot »ponos Avstrije« sodišče pa ga je oprostil. To je značilno za današnjo Avstrijo.

Politični ton daje v Avstriji »ljudska stranka«, ki je dobila večino pri volitvah 1. 1945, v prvi vrsti pa njeno najbolj reakcionarno krilo. Reakcionarni voditelji stranke, ki zastopajo koristi velikih kapitalistov, so zelo naklonjeni blokiranju naporov resničnih demokratičnih naprednih sil v deželi. Okrog »ljudske stranke« so se strnili vsi protidemokratski elementi pod vodstvom bivšega voditelja Heimwehra Raaba.

Stranka je skovala reakcionarni blok, ki se trudi preprečiti demokratično obnovo dežele in obdržati dominacijo konzervativnih in bank Reakcionarni industriji in finančniki namerno povečujejo gospodarski kaos na ta način, da sabotirajo industrijsko obnovo in okrepitev proizvodnje, igrajo na karto velikih težav ter jih umetno še povečujejo in ovirajo prekrcovanje mest z žilvi. To težko stanje

tanska vlada ni priznala poljske vlade narodne enotnosti v trenutku njene sestave, ampak šele pozneje, kar so izkoristili člani londonske vlade za naglo likvidacijo enega dela poljske nacionalne imovine. Britanska vlada tudi po priznanju poljske vlade ni v celoti zaščitila te imovine.

4. V zvezi z obveznostmi britanske vlade v pogledu zaščite interesov poljske vlade in poljske nacionalne imovine se postavlja kot posebno vprašanje poljskega zlata, čigar nagla vrnitev bi omogočila poljski vladi hitro obnovo dežele in ureditev zapadnih področij. Britanska vlada je odklonila obveznosti pogodbe glede vrnitve tega zlata, in to že prvega dne po podpisu pogodbe.

5. Britanska vlada še do danes ni vrnila Poljski njenih vojskih ladij, ki so bile vključene v času vojaških operacij v britansko mornarico. Za te ladje tudi ni skrbela tako, kakor bi bilo potrebno, zaradi česar stalno pada njihova vrednost kot borbenih enot.

6. Britanska vlada je bila po potsdamski deklaraciji dolžna, da pomaga poljski vladi pri organiziranju vrnitve vseh Poljakov, ki se želijo vrniti v svojo deželo. V potsdamskih pogajanjih je bil glede poljskih volitev tudi poudarjen pomen dejstva, ako bi živel v času volitev več milijonov poljskih emigrantov v inozemstvu. Poljski akciji za repatriacijo so se postavljale že v samem začetku velike ovire na pot, katere je povzročevala londonska vlada, ki je razpolagala z velikim aparatom za agitacijo, bogatim tiskom in obsežno mrežo vezi. Ti ljudje so se posluževali pritiska in obrekovanj ter so razvili energično gonjo proti vrnitvi na Poljsko.

7. V zvezi z akcijo za repatriacijo pripominja poljska vlada, da so bile britanske oblasti na temelju poljsko-britanskega sporazuma v pogledu izvršitve poljske deklaracije dolžne, da sprejmejo v okupacijski coni Nemčije v pogodbi določene kontingente nemških izseljencev iz Poljske. V avgustu t. l. je britanska vlada z enostranskim sklepom in nenadoma reducirala te kontingente izseljencev na zelo nizko število.

Na koncu poudarja nota, da niso bile izpolnjene na temelju navedenih dejstev v celoti določbe krimske in potsdamske deklaracije, ki se tičejo Poljske, čeprav je poljska vlada večkrat brezuspešno protestirala. Poljska vlada izraža zaradi tega upanje, da bo posvetila izvrševanju svojih obveznosti, ki izhajajo iz krimske in potsdamske deklaracije.

pojasnjujejo avstrijski vladajoči krogi z razmerami, ki so nastale zaradi okupacije. Splošno je znano, da ni okupacijski režim, zlasti v Vzhodni Avstriji, nobena ovira za industrijsko obnovo.

Londonski »Economist« poudarja, »da vodi Avstrija politiko stopicanja na mesto«. Med tem pa je treba resnici na ljubo pripomniti, da spodbujajo avstrijske kroge k temu njihovi tuji zaščitniki, ki jim obljubljajo dolžne in drugo pomoč.

Glede na ta dejstva zahtevajo demokratični krogi upravičeno, naj se uvede učinkovito nadzorstvo nad avstrijskim gospodarstvom. Resnične demokratične sile odločno zahtevajo preusmerenje v smeri demokratičnega razvoja, iztrebljenosti fašističnih in protidemokratskih vplivov, spoštovanje načela mednarodnega sodelovanja ne samo v besedah ampak tudi v dejanjih. To je po njihovem mnenju poročilo njene popolne demokratizacije, ki ji bo omogočila, da bo dobila tisto mesto, ki ji v Evropi pripada.

Turčija - agent imperializma v vzhodnem Sredozemlju

Tirana, 27. dec. Albanska brzojavna agencija poroča: Ob antidemokratskih ukrepih v Turčiji piše »Baškim« pod naslovom »Teror in zatiranje v Turčiji«.

Turčija, ki je podpirala še »včeraj napadalo vojno Nemčije, je postala sedaj agent in zvesti čuvaj imperializma v Vzhodnem Sredozemlju.

Turčija zavzema sovražno stališče do demokratičnih dežel Balkana. Profasiistični turški tisk vodi sistematično kampanjo obrekovanj in laži proti demokratičnim deželam, na drugi strani pa hvali monarhofašistično Grčijo kot »simpatičnega zaveznika«, kakor jo radi nazivajo v Ankari.

Turčija podpira vse grške zahteve proti Albaniji, Jugoslaviji in Bolgariji. Podpira tudi dobro znano Tsaldarisovo

Grška demokratična armada se uspešno bori

Atene, 27. dec. (Tanjug). Medtem, ko se nadalje besni monarhofašistični teror nad grškim narodom, vodijo oddelki demokratične grške armade uspešen boj proti vladnim silam. Demokratična armada je osvobodila po vseh United Pressa vas Naraidu pri Serezu. V boju so ubili 4 orožnike.

V poročilih iz Triakale v Tesaliji je rečeno, da so napadle sile demokratične armade monarhofašistične čete blizu vasi Koniekos. Po poročilih tiska so presekale demokratične armade pod komando kapetana Zesasa, ki operirajo vzhodno od Soluna, telefonske žice v tem kraju. Napadli so tudi oddelke monarhofašističnega orožništva v vasi Stratoniki.

Zahvala poljske vlade vladi FLRJ

Beograd, 27. decembra. Tanjug. Izredni in opolnomočeni veleposlanik Poljske v Beogradu Jan Karol Wende je ob koncu množičnega izseljevanja Poljakov iz Jugoslavije poslal pomočniku ministra za zunanje zadeve pri vladi FLRJ dr. Vladimiru Velebitu pismo, v katerem med drugim pravi:

»V imenu svoje vlade mi je čast zahvaliti se vladi FLRJ, kakor tudi njej podrejenim krajevnim oblastem za ustrežljivost in pomoč, ki so jo pokazale Poljakom pri izseljenjski akciji.

Ne dvomim, da bo prijateljsko stališče vlade FLRJ, ki ga je zavzela pri izseljevanju Poljakov iz Jugoslavije v njihovo domovino, še bolj utrdilo naše medsebojne, zavezniške in bratske odnose.«

Jugoslovanski izseljenci iz Kanade pozdravljajo maršala Tita

Beograd, 27. dec. Tanjug. Jugoslovanski izseljenci v Kanadi so imeli 7. decembra v St. Catharinesu (Ontario) proslavo prve obletnice proglasitve FLRJ. S proslavo so poslali maršalu Titu brzojavko, v kateri prisrčno in tople pozdravljajo maršala in vse jugoslovanske narode.

PODPREDSEDNIK EDVARD KARDELJ DOBIL NAJVIŠJE ALBANSKO ODLIKOVANJE

Beograd, 27. dec. Tanjug. V predsedstvu vlade FLRJ sta v torek ob 11. dopoldne svetnik albanskega poslanstva Sofo Comora in sekretar poslanstva Vasilij Natanal predala podpredsedniku vlade FLRJ Edvardu Kardelju najvišje odlikovanje LR Albanije.

JAVNA SEJA PREZIDIJA LJUDSKE SKUPŠČINE FLRJ

Beograd, 27. decembra. Danes popoldne je bila v dvorani Ljudske skupščine FLRJ javna seja Prezidijske ljudske skupščine FLRJ, na kateri je bil dneveni red ratifikacija gospodarskega sporazuma z LR Albanijo.

Nova skupina beguncev iz Egejske Makedonije

Beograd, 27. dec. Tanjug. Zaradi monarhofašističnega terorja je pribežalo iz Grčije na naše ozemlje 15. decembra 224 beguncev iz vasi Notia (okraj Naredja). Med begunci je 23 moških, 35 žena preko 40 let, 17 deklet in 129 otrok do 15 let. S seboj so pripeljali 209 glav drobnice in rogatke živine.

Obisk Dimitrova Vlahova v Kanadi

New York, 27. dec. (Tanjug). Podpredsednik Prezidijske ljudske skupščine FLRJ Dimitar Vlahov je na svojem potovanju po Kanadi obiskal tudi Toronto, kjer ga je prisrčno sprejelo veliko število jugoslovanskih izseljencev »Makedoncev«. Pri sprejemu je Vlahova pozdravljali jugoslovanski odpravnik poslov v Kanadi Cabrić.

Zatem so se podali v Makedonski dom, kjer se vrši polletna konferenca kanadskih Južnih Slovanov. Tu je bila prirejena svečanost, na kateri je govoril Dimitar Vlahov ter pozdravil navzoče v imenu nove Jugoslavije.

Istega večera je Vlahov prisostvoval skupščini makedonsko-kanadske lige. Nabito polna dvorana je sprejela Vlahova z navdušenim ploskanjem in vzklikanjem. Skupščina se je začela z makedonskimi in ostalimi jugoslovanskimi pesmimi. Visokega gosta iz Jugoslavije sta pozdravila predsednik lige Apas Mihajlov in sekretar makedonske politične organizacije v Kanadi Vasilov.

Podpredsednik Vlahov je v svojem govoru orisal borbo makedonskega naroda za svobodo, ki jo je končno uresničil v FLRJ pod vodstvom maršala Tita.

kampanjo, ki zahtuje, da so »sosedni tisti, ki izzivajo Grčijo«.

Turška politika ne pomeni v nobenem primeru prispevka k rešitvi važnih problemov miru in varnosti.

IZ DANASNJE STEVILKE:

Odgovor poljske vlade na britansko noto. — Korošci čestitajo predsedniku vlade LRS.

Upor v severni Indokini. — Dejstva o partizanski aktivnosti na Slovenskem Koroškem.

Današnje naloge ljudske prosvete. — Nedostatki v železniškem prometu.

Kulturno prosvetno delo sindikatov. — Pomanjkljivosti pri odkupu koruze.

KOROŠCI ČESTITAJO PREDSEDNIKU VLADE LRS MIHI MARINKU

Ljubljana, 27. dec. Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško je poslal predsedniku vlade LR Slovenije naslednjo brzojavko:

»Kot predsedniku vlade LR Slovenije in preko Vas vsemu slovenskemu narodu želimo v imenu koroških Slovencev mnogo uspeha v izgraditvi in napredku naše matere zemlje v novem letu 1947.

Zagotavljamo Vam ob tej priliki, da bomo ostali zvesti tradiciji naše narodno-osvobodilne borbe. Zagotavljamo Vam,

dragi tovariš predsednik, da nas ne bo mogel zavirati noben teror domačih in importiranih fašističnih elementov na naši poti.

Z zaupanjem v trdno oporo vsega slovenskega, vseh jugoslovanskih in slovanskih narodov ter vseh ostalih sil napredka bomo vstopili v novo leto v boju za združitev vseh Slovencev.

Celovec, 19. decembra 1946. Smrt fašizmu — svoboda narodu! Tajnik: Prusnik Karel; predsednik: dr. Franc Petek.

Maršal Tito obiskal razstavo »Boj slovanskih narodov za svobodo in neodvisnost«

Beograd, 27. dec. (Tanjug). Predsednik ministrskega sveta FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je včeraj obiskal razstavo »Boj slovanskih narodov za svobodo in neodvisnost«.

Maršal je prišel na razstavo ob 12.40 v spremstvu ministra za notranje zadeve zvezne vlade Aleksandra Rankovića in ministra zvezne vlade Milovana Djilasa. Pri vstopu v razstavne prostore so ga pozdravili v imenu Vseslovenskega komiteja predsednik Božidar Maslarić z generalnim sekretarjem polkovnikom Močalom, v imenu Slovenskega komiteja Jugoslavije pa dr. Stevan Jakovljević, rektor beograjskega vseučilišča in vseučiliški profesor Radovan Lalić.

Maršal Tito si je pozorno ogledoval poljski, češkoslovaški, sovjetski, bolgarski in na koncu jugoslovanski del razstave. Predsednik Vseslovenskega komi-

teja prof. Božidar Maslarić in generalni sekretar polkovnik Močalov sta mu dala potrebna poročila v zvezi z razstavljenim materialom.

Ko si je maršal Tito ogledal jugoslovanski del razstave, je zapisal v knjigo: »Razstava je odlično organizirana in predstavlja nekako celoto naporov slovanskih narodov v veliki osvobodilni vojni. — Tito, 26. decembra 1946.«

Nato je šel maršal ponovno v prvo nadstropje, kjer je razstava sovjetskih narodov. Vpisal se je v sovjetsko knjigo vtisov in se nato nekaj časa prisrčno razgovarjal s predstavnikom Vseslovenskega komiteja in Slovenskega komiteja Jugoslavije, pri čemer je izrazil svoje zadovoljstvo zaradi odlične organizacije razstave.

Maršal Tito je odšel z razstave ob 13.15 uri.

Vлада FLRJ JE ODOBRILO 10 MILIJONOV DIN ZA POPLAVLJENCE V ALBANIJI

Beograd, 27. dec. Tanjug. Vlada FLRJ je odobrila 10 milijonov dinarjev kot pomoč za poplavlence v Albaniji in kot prispevek za nabiralno akcijo, ki jo iz-

vaja odbor za zbiranje pomoči poplavljenjem v Albaniji. Ta znesek bodo dali na razpolago odboru za zbiranje pomoči za poplavlence v Albaniji.

Izročitev poljskih odlikovanj oficirjem JA

V torek, 24. decembra je bila v Domu armade v Ljubljani svečana izročitev poljskih odlikovanj oficirjem JA. V veliki dvorani, ki je bila svečano okrašena, so se zbrali oficirji ljubljanske garnizona z generalmajorjem Boškom Šiljegovićem in generalmajorjem Karlom Levčnikom na čelu. Svečani predaji odlikovanj sta prisostvovala tudi podpredsednik vlade LRS Marjan Brečelj in predsednik MLO Fran Albreht.

Poljski vojni ataše v FLRJ polkovnik Bron je izročil odlikovanja, čestital odlikovancem in nato v kratkem nagovoru

dejal nekaj besed o skupni borbi proti fašizmu o skupnih ciljih in enotnosti slovanskih narodov: »V znak priznanja vaše junaške borbe proti istemu sovražniku in v znak našega iskrenega prijateljstva — vas Prezidijskega narodnega sveta nagraduje z visokim poljskim odlikovanjem.«

Polkovnik Branko Dude se je polkovniku Bronu v imenu vseh odlikovanih oficirjev zahvalil za visoka odlikovanja, nato pa je orkester Doma armije odigral poljsko in jugoslovansko himno.

Načelna razprava o načrtu ustave LR Makedonije

Skopje, 27. decembra. Tanjug. Ustavodajno sobranje LR Makedonije je imelo v četrtek popoldne drugo sejo, na kateri je pričelo načelno razpravljanje o načrtu ustave LR Makedonije. Seje se je udeležil predsednik vlade Lazar Koliševski s člani vlade, kot gostje pa predstavniki makedonskih organizacij iz ZDA in Kanade, ki so se bili udeležili dela Slovenskega komiteja v Beogradu.

Ljudski poslanec dr. Steriju Boždov je poudaril, da bo makedonsko ljudstvo v kratkem času zatrla razna socialna zla, zlasti malarijo, za katero bolega v Makedoniji okrog 200.000 ljudi. Izsuševanje obširnih močvirnih predelov bo uničilo izvor malarije in dalo mnogo obdelovalne zemlje.

Vedžat Agoli, drugi podpredsednik vlade LR Makedonije je v albanskem jeziku med drugim rekel:

»Vzakonjenost ustave LR Makedonije ima velik zgodovinski pomen ne samo za makedonski narod, ki ima prvič v svoji zgodovini svojo državo, ampak tudi za albansko manjšino. Albanska manjšina v Makedoniji, ki jo po večini tvorijo revni kmetje in delavci, je bila v stari Jugoslaviji bolj tlačena kot katere koli druga manjšina. Niso ji priznali nikakih pravic. Namesto šol so v bivši Jugoslaviji ustanavljali po albanskih vaseh orožniške postaje.

Danes ima albanska manjšina v LR Makedoniji vse pravice: proporcionalno udeležbo v organih ljudske oblasti, šole v svojem materinem jeziku, svoj tednik — z eno besedo, v LR Makedoniji oziroma v FLRJ so uresničeni vsi pogoji za kulturno-prosvetni razvoj albanske manjšine. Te pogoje albanska manjšina normalno izkorišča. Vse te pravice albanske manjšine so zajamčene z ustavo FLRJ in z ustavo LR Makedonije v 12. členu.

Če upoštevamo, da je bila albanska manjšina v stari Jugoslaviji ekonomsko

izkoriščana in politično brez vseh pravic, v FLRJ oziroma v LR Makedoniji pa uživa vse nacionalne, ekonomske, kulturne in politične pravice, potem je samo po sebi razumljivo veliko navdušenje Albancev v Makedoniji ob izglasovanju ustave LR Makedonije.

Na koncu se je v turskem jeziku govoril drugi podpredsednik Prezidijske ustavodajne sobranja Mehmed Abdurahman ki je naglasil, da je turska manjšina v obnovi in izgradnji naše dežele pokazala svojo privrženost do naše ljudske oblasti in naše ljudske države. »Mi gledamo v LR Makedoniji svojo narodno državo, v FLRJ pa svojo širšo domovino, ki nam zajamčuje vse naše pravice. Zato je naša prva dolžnost, da varujemo avtoriteto ljudske oblasti in da podpiramo izgradnjo naše dežele.

Do 1934. leta nismo imeli nobene šole v našem materinem jeziku. V novi Jugoslaviji pa smo v 18 mesecih dobili učiteljski naraščaj, na tečajih pa se usposablja nov učiteljski kader. V 82 na novo odprtih turskih šolah poučuje 150 turskih učiteljev. Te šole obiskuje okrog 5600 turskih otrok. Letos se v Skopju gradi gimnazija, za prihodnje leto pa je v načrtu zgraditev še 20 šol. Imamo svoj tednik »Birli« v turskem jeziku. Turska manjšina uživa v Makedoniji iste politične, ekonomske in kulturno-prosvetne pravice kot vse druge narodnosti Jugoslavije.

V načrtu ustave so dobila izraz vsa demokratična načela glede našega političnega, ekonomskega in kulturno-prosvetnega življenja. V njej vidimo poročilo za svoboden in vsestranski razvoj našega ljudstva na poti v svetlejšo bodočnost v razdobju izgradnje naše dežele.

Razprava o načrtu ustave se nadaljuje.

UPOR VIETNAMA PROTI KOLONIALNEMU ZATIRANJU

NARODNO-OSVOBODILNA BORBA V SEVERNI INDOKINI

Francija mora obnoviti pogajanja — piše „Humanite“

Pariz, 27. decem. TASS poroča: Jur-tranjiški tisk komentira dogodek v Vietnamu. Desničarski časopisi pozivajo na »odločnost« nasproti Vietnamu. Tako časopis »Epoque« v uvodnem članku piše, da »bi bilo umestno, da bi se predsednik vlade odrekal optimizmu, terga neupravičenost« jasno potrjuje dogodki, in nedvoumno proglasi voljo Francije, da ne popušta.

Časopis »Humanité« objavlja članek Pierrea Herveta, ki predpostavlja, da se bodo pogajanja v Vietnamu obnovila.

»Nesmiselno je misliti — piše članek — da bi nam vojaška pustolovščina lahko kaj koristila in da bi bilo mogoče s pomočjo nasilja vladati v taki deželi, kot je Vietnam. S sporazumom 6. marca je bil Vietnam proglašen za svobodno republiko v okviru Francoske zveze. Tega načela se je treba držati in obnoviti pogajanja, kakor hitro bo to mogoče, toda ne s prikritim namenom, da bi se Ko Si Minu delala težave in da bi bil speljan v slepo ulico.«

VIETNAMCI NAPADAJO FRANCOSKE POLOŽAJE

Hanoi, 27. decembra. AFP poroča, da so naletele francoske čete južno od Hue na zelena zelo živahen odpor Vietnamcev. Francozi pošiljajo okrepitve v Hai-Doung, kjer so vietnamske sile obkrožile francoske položaje in uničile železniški most. Glavno poveljstvo francoskih sil v Indokini sporoča, da so precejšnje vietnamske sile v Nam-dinhu izvršile silovite napade na francoske položaje.

Kakor poroča United Press, je rečeno v komunikatu francoskega glavnega poveljstva v Saigonu, da so izvršile vietnamske sile močne napade na Dzalamo. Francoske operacije v Hanoi nameravajo prebiti vietnamsko pregrado okrog mesta. Francoska kolona, ki poizkuša razsiriti svoje operacije severno od Bakina, je našela na hud odpor vietnamskih sil, ki so ji preprečile pot na več mestih.

SKUPNA FRONTA POLJSKIH DEMOKRATINIH STRANK

Poljski reakcionarni elementi skušajo sabotirati volitve v poljski Sejm

Zmaga demokratičnega bloka bo utrdila mir in notranji red

Moskva, 27. dec. Tass poroča: List »Komsomolskaja Pravda« je objavil članek Puhlova o položaju v Poljski pred volitvami v zakonodajno skupščino. V članku je rečeno med drugim:

V ogorčenem političnem boju, ki ga vodijo, sta se jasno pokazala dva bloka: na eni strani blok 4 demokratičnih strank, na drugi strani pa reakcija s ilegalnimi terorističnimi organizacijami. Demokratične stranke so dosegle pred volitvami velike politične in gospodarske uspehe. Središče, okoli katerega se zbirajo reakcionarni elementi in firma, ki skriva njihovo pravo delovanje, je Mikolajczykova poljska kmečka stranka, katero odkrito podpirajo poljske ilegalne teroristične organizacije, pa tudi Anders, Rakiewicz, reakcionarni katoliški krogi v Poljski in angloameriška reakcija.

Poljska reakcija nastopa proti agrarni reformi, proti nacionalizaciji transportne industrije in bankarstva ter proti zunanji politiki vlade narodne enotnosti. Boriti se in demaskirati poljsko kmečko stranko ter vso poljsko reakcijo, je tem težje, ker je njihov revizionistični program maskiran s frazami kmečke stranke. Vsa poljska reakcija v celoti odobrava stališče Mikolajczykove kmečke stranke. Zločinska ilegalna reakcija, ki se skriva za poljsko kmečko stranko, je podvojila svoje delovanje z namenom, da bi za vsako ceno preprečila zmago demokratičnih strank pri volitvah.

V navodilu tolovajske organizacije »Wolność in nipośleć« ki so ga zaplenili varnostni organi, je ukazano:

1. Ugotoviti je treba sestavo volivnih komisij z ozirom na strankarsko pripadnost članov.

Britanske okupacijske oblasti v Porurju skušajo zatirati tisk KP Nemčije

Berlin, 27. decembra. Tass poroča: List »Neues Deutschland« prinaša vest iz Dortmund, da je bilo glasilo Komunistične partije Porurja »Westdeutsche Volksecho« primorano zmanjšati število izvodov na 178.500, od 1. januarja naprej pa bo zmanjšala njegova naklada 55.500 izvodov. Uredništvo lista smatra, da predstavlja omenjeni ukrep kazen.

»Westdeutsche Volksecho« piše: Od prvega dneva po ustanovitvi našega lista so nam delali zapreke. Po predpisih so sedanji lastniki prosili za dovoljenje za izdajo lista meseca novembra 1945. Ker pa so se pranje stalno izgubljale, je izšel »Westdeutsche Volksecho« šele 7. maja leta 1946. Zaradi tega je Komunistična partija vstopila v veljavno borbo pod neugodnimi pogoji. Kljub vsemu pa se niso odpravljene vse težave. Nekaj tednov po pričetku izdaje lista »Westdeutsche Volksecho« je sledilo prvo zmanjšanje naklade. Drugo zmanjšanje je bilo meseca septembra 1946 — tik pred volitvami. Naklada »Westdeutsche Volksecho« je bila tako zmanjšana od 414.000 na 407.000, nato na 322.000, pozneje pa na 234.000. Na osnovi zadnje navedbe bo zmanjšala naklada lista 55.500 izvodov.

Takšno zmanjšanje naklade lista

Kolona francoskih okrepitev, ki se prebija iz pristanišča Haiphonga v smeri Hanoi, je prispela samo do Laiknea, ker Vietnamci obstreljujejo s topovi in metalcami min to področje. Vietnamske sile so zopet osvojile mesto Turane.

Francoske kolonialne čete v Indokini štejejo 82.000

Pariz, 27. decembra. AFP poroča: Tekom večerajšnje diskusije v francoski narodni skupščini o vojnem proračunu za prvo tromesečje 1947, je poročevalec narodne skupščine izjavil, da znaša število stanje francoskih kolonialnih čet v Indokini trenutno 82.000 ljudi. Izjavil je, da znaša skupni znesek kreditov za vojsko, mornarico in letalstvo 39 milijard frankov, od česar odpade 4 milijarde frankov za likvidacijo vojnih dolgov, 2 milijardi 800 milijonov pa na plače in vzdrževanje orožništva.

Kakor poroča Reuter, so danes uvedle francoske oblasti v Južni Indokini v Saigonu in Cholonu policijsko uro na neomejen čas.

Francoske oblasti so v severni Indokini takoj po prvih sovražnostih uvedle v Hamoiu policijsko uro, v pokrajini Tongking pa naglo sodišče. Sedaj so je prvič zgodilo, da so uvedli policijsko uro tudi v večjih mestih južne Indokine, kjer položaj še ni bil tako resen.

Nemški ujetniki in tujska legija v Vietnamu

Manila, 27. dec. Kot poroča Association press pripovedujejo potniki, ki prispejo z avijonom v Manillo iz Bangkoka, da bivši nemški vojni ujetniki dezertirajo v sedanjih borbah v severni Indiji, iz francoske legije. Potniki še dodajajo, da je v Bangkok splošno znano, da so v francoski legiji bivši nemški vojni ujetniki.

Kakor poroča Associated Press so poslali s križarko »Deeken« iz severne Afrike v Indokino prvi francoski padalski polk v okrepitev tamkajšnjim francoskim četam. Na poti v Indokino sta tudi dva bataljona Tujske legije.

Pariški večerni list »Paris Press« sporoča v svoji današnji številki, da je general Jacques Leclercq — ki je odpoštoval v Indokino, dobil med drugimi navodili tudi navodilo, naj prouči »sredstva za ponovno vzpostavitev mira« in naj oceni obseg vojaških okrepitev, ki so potrebne francoskim četam v Indokini.

»Paris Press« objavlja k temu poročilu tudi načrt za odposiljanje prve okrepitve 10.000 ljudi, ki jih bodo prepeljali z veliko preokceansko ladjo »Ille de France« in bivšo letalonosilko »Barent«.

Francoske čete v Indokini štejejo 82.000 moš

Haag, 27. dec. Tass poroča: Po vestih iz Indonezije, sodeluje prebivalstvo Bornea in Celebesa aktivno v borbi proti holandskemu okupatorju. Listi pišejo, da je zahtevalo prebivalstvo Bornea in Celebesa od vlade Sultana-Sahira naj ga podpre pri prizadevanju za priključitev k republiki. Prebivalstvo teh dveh otokov je nudilo Japoncem odpor med vojno ter je upalo, da bo po zmagi doseglo svobodo.

Britanske čete, ki so prišle po kapitulaciji Japonske, so po dolgih borbah zadušile demokratično gibanje, nakar so izročili ta dva otoka Holandskem. Holanci so samo s pomočjo Anglije zavzeli najvažnejše točke na otokih, kjer so aretirali več slo prvakov nacionalnega gibanja. Toda danes se prebivalstvo povsod, posebno pa še na Celebesu, najodločnejše bori za svojo neodvisnost. Holandske čete vodijo vojaške operacije na področju velikih mest. Indonezijci imajo velike izgube, ogromno mrtvih in ranjenih, ker nimajo zadostne količine strelnega orožja. Večina je oborožena le z noži in kopji.

PRVAK KP JAPONSKE O POLOŽAJU NA JAPONSKEM Sestava nove demokratične vlade je edini izhod iz sedanjega položaja

Tokio, 27. decembra. Tass poroča: Komunistični poslanec Nosaka je imel v japonskem parlamentu govor, v katerem je rekel, da dokazujejo množična zborovanja, ki zahtevajo spremembo Jošidove vlade, da je ljudstvo popolnoma izgubilo zaupanje v sedanjo vlado. Izjavil je, da zahteva ljudstvo spremembo Jošidove vlade zato, ker slednja povečuje ekonomsko krizo v državi in ščiti interese pešičke velevladavosti, žrtvuje interese večine ljudstva. Podpira tudi črno borzo, zmanjšuje proizvodnjo, pripušča, da ležijo cesarski godovi neizkorišteni ter velike dvorce zapira pred ljudstvom, medtem ko živijo repatriiranci in vojne žrtve brez streh nad glavno.

Jošidova vlada je izgubila zaupanje vsega svetovnega javnega mnenja zato, ker sabotira demokratizacijo Japonske. Z vodilnih položajev v političnem, ekonomskem in kulturnem življenju dežele noče odstraniti zločincev in tistih oseb, ki jih zadene navodilo o čiščenju, marveč zavzemajo take osebe celo položaje v vladi.

»Da bi si Japonska zopet pridobila zaupanje sveta — je poudaril Nosaka — bi morala izpolniti sledeči pet pogojev:

1. odstraniti vojne zločince in nezadržane elemente iz političnega, ekonomskega in kulturnega življenja;

2. izvesti popolno demokratizacijo države;

3. mobilizirati ves material in zaloge v deželi, da bi se prebrodila kriza;

4. stabilizirati življenjski standard ljudstva in eliminirati družbene ne-rede in

5. takoj spremeniti Jošidovo vlado in sestaviti novo vlado, ki bi uživala zaupanje ljudstva.

Ko je Nosaka navedel, da je Japonska sedaj pred krizo, kakršne še nikdar ni bilo, je podčrtal potrebo sodelovanje vsega ljudstva, kar se more doseči samo s sestavo nove popularne demokratične vlade.

ARABSKI BLOK

bi koristil edino Turčiji in Angliji

Kairo, 27. dec. AFP poroča: Ko analizira egiptski novinar Kader el Manzi v listu »Al Misir« turški predlog o ustanovitvi arabskega bloka, v katerega bi vstopili Turčija, Egipt, Sirija, Libanon, Transjordanija, Irak in Saudova Arabija, omenja, da postavljajo Turki za ustanovitve svojega načrta kot pogoji, naj se Arabci odrečejo Sandžaku in Alexandriji.

Manzi zaključuje, da bi bil takšen načrt v prid edino le Turčiji in Angliji.

98.083 ton premoga. Zaradi tega občutijo

v Franciji kljub naporom francoskih

rudarjev veliko pomanjkanje premoga.

Gospodinjstva ostajajo brez plina, električni tok ukinjajo dvakrat tedensko,

železniški promet je zmanjšan, a v mnogih

industrijskih panogah delovni čas

zmanjšajo.

Francosko ljudstvo pripisuje krivdo

zaradi pomanjkanja premoga politiki

britanske vlade v Porurju, ker je uvidelo,

da zmanjšuje britanska vlada kontin-

gente premoga iz Porurja na škodo fran-

coskih industrijskih potreb.

Dejstva o partizanski aktivnosti na Slovenskem Koroškem

Reakcionarni krogi v Avstriji skušajo prikriti dejstva, da so se koroški Slovenci v osvobodilni borbi borili z orožjem za svojo neodvisnost. Njihovim lažnim trditvam in izmišljinam so najboljši odgovor resnična dejstva oboroženega boja na Slovenskem Koroškem. Od Zilje do Pohorja ter od Celovca in Svinške planine do Karavank so koroški slovenski partizani izvedli nad 600 akcij, napadov in bojev. Pri tem so uničili med drugim:

67 kamionov in ostalih motornih vozil,
54 železniških in cestnih mostov,
26 vlakov,
53 lokomotiv,
219 vagonov,
3 železniške postaje,
3 žične železnice,
7 žag,
7 električnih central in transformatorjev,
3 rudnike,
4 kamione orožja in municije,
1 avion.

Na desetino kilometrov železniške proge, telefonske žice in električnih vodov itd.

Poškodovali pa so:

4 lokomotive,
6 električnih central,
1 tovarno akumulatorjev,
20 železniških vagonov,
1 železniško postajo.

V teh borbenih akcijah so partizani zadali sovražni vojski te izgube na moštvo:

mrtvih 3855
ujetih in razoroženih 3355
ranjenih 1931
skupno vrženih in stroja 914

nemških vojakov.

Vsi ti partizanski napori koroških Slovencev so bili resničen boj za svobodo, boj za življenje. V tem boju so žrtvovali svoja imetja in nešteto dragocenih življenj za priključitev k FLRJ.

Velikovec, 24. dec. V Šmarjeti v Podjuni je živila žena slovenskega železničarja, ki se je iz internacije v Ravensbrücku vrnila k svojim staršem v Šmarjeto. Njen mož je sedaj v službi pri železnici v Prevaljah. Ker nista imela skupnega stanovanja, je žena s številnimi otroci ostala v Šmarjeti in skrbela za otroke. Ker ji britanske zasedbene oblasti niso dovolile obiskati moža v Prevaljah, je brez dovoljenja v pliberskem okraju prekorajala mejo in obiskala svojega moža, od katerega

je bila vso svetovno vojno ločena in kot odločna protinacistična več let internirana v Ravensbrücku, kjer je komaj ušla smrti. Ostala je komaj en dan pri njem. Ko pa se je vrnila nazaj k otrokom v Šmarjeto v Podjuni, je čez dva dni že dobila poziv od britanskega vojaškega sodišča v Velikovecu. Mislija je, da bo samo zaslišana. Toda britansko vojaško sodišče v Velikovecu je zoper njo takoj izvedlo preiskavo in jo obsodilo zaradi tega obiska na 6 mesecev zapora. Takoj v razpravni dvorani so jo aretirali in odpeljali v zapore v Gradec. Taka je usoda slovenske matere na Koroškem ki je trpela preganjanja s strani tistih nacifasistov ki se danes prosto sprehajajo v Podjuni, ne da bi britanske in avstrijske oblasti zoper te zločince podvezle zakonite mere in jih poklale na odgovor zaradi njihovih zločinov.

Vsa poštena in demokratična javnost na Koroškem se zgraža nad to obsodbo slovenske matere v Šmarjeti v Podjuni.

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

List »Österreichische Volkstimme« zahteva čimprejšnjo uporabo zakona o denacifikaciji

Dunaj, 27. dec. Tass poroča: Avstrijski list »Österreichische Volkstimme« piše o denacifikaciji in zahteva, naj se čimprej uporabi zakon o kaznovanju hitlerjevcev. Ko je list poudaril, da je minulo že 6 mesecev, odkar je bil ta zakon izdan, piše, da so avstrijski socialisti in ljudska stranka onemogočili hitro in jasno rešitev tega problema.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na koncu članka je poudarjeno, da je prišla denacifikacija v Avstriji stvarno na mrtvo točko, odkar je parlament izdal ta zakon in ga predložil Zvezniškemu svetu.

»Reakcionarni elementi v ljudski stranki« je rečeno v članku, »niso nikdar želeli, da bi se izvajala denacifikacija. Nočejo izkoreniniti ostankov fašizma in branijo pomembne naciste in kolaboracioniste, kadar koli je to mogoče; frazeologija in vsebina njihove propagande pa se približuje nacizmu. Socialistična stranka se s svoje strani bavi z vprašanjem nacizma, in to v prvi vrsti s stališča predvolivne kampanje. Dobiti hoče čim večje število glasov amorfnih gnot razbite nacistične stranke. Zaradi tega tudi politika reakcionarnih elementov ljudske stranke ne zadeva na noben odpor socialistične stranke.«

Na

Današnje naloge ljudske prosvete

Zaradi dveh stvari moramo spet spregovoriti o položaju in nalogah ljudske prosvete v Sloveniji, in sicer zaradi uspehov in napak ljudske prosvetne delovne organizacije, ki se je vršilo letošnje leto, in zaradi sklepov zadnjega sindikalnega plenuma o kulturno prosvetnem delu sindikalov.

Zakaj je bilo potrebno organizirati ljudsko prosvetno tekmovalstvo, zakaj so bili potrebni kulturno prosvetni festivali? Na to vprašanje lahko odgovorimo samo, ako vemo, kakšen je bil položaj ljudske prosvete pred tem tekmovalstvom. Ljudska prosveta je takrat še v celoti nosila pečat preteklosti. Naši aktivisti niso razumeli pomena množičnega kulturno prosvetnega dela. Zaradi tega so pustili, da se je to delo razvijalo samo od sebe, anarhično, po vzorih iz preteklosti. Naši aktivisti so v zdravniški iniciativi množico mnogokrat videli samo nekakšno muhavost, ki jo bodo množice prej ali slej prebolele. V obnavljanju starejših kulturno prosvetnih društev so videli predvsem samo delovanje zakona razgradnje. V kolikor so naše organizacije skušale organizirati kulturno prosvetno življenje, so to prepuščale posameznim predvsem strokovnjakom. Tako so na vseh koncih in krajih oživljala stara kulturno prosvetna društva, ki so bila marsikje v rokah reakcionarnih elementov, ki so ta društva izkoristili za svoja zbirališča in kot sredstvo za vplivanje na množice. Po drugi strani pa so nekateri naši aktivisti mislili, da je potrebno po vzoru stare Prosvetne zveze postaviti prav takšno samostojno, čisto kulturno prosvetno organizacijo. To bi povzročilo, da bi ljudsko prosvetno delo popolnoma ločili od naših političnih organizacij, izločili bi ga iz našega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Na tak način organizirana ljudska prosveta ne bi mogla zadostiti ljudskih potreb in bi kmalu spet postala pribežališče ambicioznih napolnjenih elementov.

Marsikdo je sicer res vedel, da je želja ljudskih množic po društvenem življenju zlasti želja po znanju in izobrazbi, da je ta želja posledica dejstva, da ima pri nas ljudstvo samo oblast v svojih rokah in da mora resnično vedeti in znati, če hoče uspešno upravljati svojo državo. Marsikdo je sicer res vedel, da mora zaradi tega biti ljudsko prosvetno delo sestaven del aktivnosti naših političnih organizacij, še posebej pa sindikatov, ki so organizacija istega družbenega razreda, na katerem prav za prav temelji vsa naša država in ki mora vsem ostalim družbenim slojem posredovati svojo borbenost, politično zavest in svojo ideologijo. Mnogo jih je bilo, ki so vedeli, kaj so naloge in kakšna naj bo vsebina ljudske prosvetnega dela, toda kakšne naj bi bile njegove organizacijske oblike?

Analiza nalog in položaja ljudske prosvete v novi državi nam je narokovala, da moramo doseči najprej dvojce: v mestih in vseh industrijskih središčih morajo vodilna sila ljudske prosvetnega dela postati sindikati, drugod pa OF z množičnimi organizacijami. Toda, da ne bi bilo prepirov, da ne bi bilo različnih smernic, prepričani o kompetencah in da ne bi zapravljali sil, je bilo potrebno vse napore združiti. S tem namenom smo začeli organizirati kulturno prosvetno sveto, sestavljene iz tovarišev, ki v posameznih političnih organizacijah vodijo kulturno prosvetno delo. Vendar večjih uspehov kljub temu nismo dosegli. Naše organizacije in aktivisti so pomembnost množičnega kulturno prosvetnega dela podcenjevali, ponekod niso bili sposobni obvladati burne rasti spontano nastajajočih društev, ali pa so hoteli popolnoma pretrgati s tradicijo društvenega življenja, hoteli so ljudsko prosveto uniformirati in so tako ustvarjali neprimerne, množičam nesimpatične organizacijske oblike.

Zaradi tega, ker se naši aktivisti niso zanimali za ljudsko prosveto, so vodstvo nad masovnim kulturno prosvetnim delom celo v naših organizacijah prezevali razni »predvojni« strokovnjaki. Namesto resnične vzgoje množice je bilo vsak dan več zabav, plesov, veselice. Iz tega časa so tisti prostori glasili kot n. pr. »Krajevni odbor OF prireja vinski trg«. Za jedatjo, pijačo, ples, godbo in ostalo je preskrbeli. K obilni udeležbi na tej zabavi prireditvi vabi Krajevni odbor OF v ... Ali: »Gasilska proslavljajo svojo novo motorno brigado in prireja na čast temu dogodku veselico z veselo pošto in ameriškim zapornim« (za »veselo pošto« so služile pornografske razglednice). Iz teh časov je tudi poročilo neke sindikalne podružnice: »Naša stroka (bančnih uradnikov) je vedno prednjačila v prosvetnem delu zato, ker se zavedamo, kako važne so banke za naše mlado gospodarstvo... V enem tednu smo privedli kar pet spoznavalnih veterov.«

Po drugi strani pa je to, da naši aktivisti v ljudski prosveti niso videli del svoje splošne politične aktivnosti, povzročilo, da so ljudsko prosvetno organizacije marsikje izkoristili reakcionarni elementi in jih poskušali uporabiti za svoje orodje.

Kljub vsem tem napakam pa je povsod — tu težje, tam lažje — zmoglovala zdrava ljudska iniciativa, ki je bila podlaga neštetim kulturno prosvetnim organizacijam. Sicer je res, da so tudi te nastale več ali manj spontano, toda imele so resen namen pomagati pri prosvetljanju in vzgoji ljudstva. Njihovo glavno napako je bila v tem, da so bile brez pravega kompasa. Vodila jih je dobra volja njihovih članov, a kvaliteta njihovega dela je bila niska. Sem lahko uvrstimo neštete ljudske univerze, čitalnice, amaterske odre, pevске zbornice, ki niso znali urediti svojega repertoarja. In prav na te organizacije smo se morali opreti. Prav tem organizacijam je bilo treba pokazati pravo pot, pomagati jim do tega, da dosegajo kvaliteto svojega

dela. V ta namen je bilo treba marsikje kakšno društvo razpustiti, da bi se njegovi člani priključili drugemu in bi tako ustvarili večji kolektiv, ki je zmogel temeljitejšega, boljšega dela. Zato smo napovedali ljudsko prosvetno tekmovalstvo pod geslom: dosegamo kvaliteto ljudske prosvetnega dela. Tako tekmovalstvo je bilo potrebno zaradi tega, da objame vse kulturno prosvetne organizacije in da na tak način enkrat že načrtno usmerjamo te organizacije in jih ne prepuščamo dobri ali slabi volji posameznikov. Tako tekmovalstvo je bilo potrebno zaradi tega, da ustvarimo skupno podlago vsem ljudsko prosvetnim organizacijam in da bi na tak način omogočili, da naši aktivisti dosežejo vse te organizacije. Potrebno je bilo zaradi tega, da vse ljudsko prosvetne napore kanaliziramo v eno samo strugo, da vzamemo vodstvo nad ljudsko prosvetnimi organizacijami vsem tistim, ki so organizirali majhna zokolna društva, uganjali lokalpatriotizem samo zato, da bi uveljavili svoje, večinoma zelo skromne sposobnosti. Festivali so bili potrebni, da se posamezne kulturno prosvetne organizacije res pomerijo med seboj, da bi pri tem sodelovale množice, da postarimo tako pred njihove oči tudi vsa tista zokolna društva, da bi različni šarlatani in spletkarji spoznali, da se ljudstvo zanima za njihovo delo.

Ljudsko prosvetno tekmovalstvo je zajelo vso Slovenijo, sodelovali so deset in deset tisoči. Festivali so se spreminjali v velika ljudska zborovanja, kjer je ponekod sodelovalo tudi do 40.000 ljudi. Festivali so bili za vsak okraj pomemben praznik. Festivali so spet dokazali visoko politično zavest našega ljudstva. Ob festivalih lahko ugotovimo, da je naše ljudstvo res že dedič vsega, kar je naša kultura v preteklosti pozitivno ustvarila. Ljudsko prosvetno tekmovalstvo je sprostito neizmerno ljudskih sil in jih tako vključilo v naše kulturno življenje. Ne bom sicer zanikal, da je bilo marsikje veliko želje po ceneni zabavi, niti ne bi hotel pisati visokodonežnih besed o visoki kulturni stopnji itd., ampak vsakomur mora biti jasno, da pomeni množično sodelovanje pri ljudski prosvetnem tekmovalstvu in na festivalih posebne vrste politično aktivizacijo, da je to izraz politične zavesti in občutke resnične svobode. Zaradi vsega tega bi bilo potrebno čimprej objaviti podrobne študije in podatke o tekmovalstvu in o festivalih.

Ljudsko prosvetno tekmovalstvo pa ima še daleko večji pomen za ves nadaljnji razvoj masovnega kulturno prosvetnega dela pri nas. S tekmovalstvom je ljudska prosveta resnično dobila množično podlago. Množice sedaj niso samo pasivni poslušalci v doborah ljudskih univerzah ali gledalci v doborah amaterskih igralnih družin. One vedo, da imajo svo pravo do predavanja, do iger, do izobrazbe, zato jim ni več vseeno, kako so organizirane ljudske prosvetne organizacije. Celotna ljudska prosveta in še posebej njeno organizacijsko vprašanje je postalo torej vprašanje, ki ne zanima samo nekaj strokovnjakov, nekaj organizatorjev, ampak vse ljudstvo. S tem se je neprimerno povečala kontrola ljudstva nad kulturno prosvetnim delom.

V času ljudske prosvetnega tekmovalstva pa so se prav jasno pokazale tudi vse napake ljudske prosvete. Naši aktivisti, ki niso bili pravilno ocenili pomena ljudske prosvete, so ponekod tekmovalstvo prepuščali raznim strokovnjakom, zlasti se, ker se je tekmovalstvo vršilo pod geslom: dosegamo kvaliteto. »Pustimo torej to stvar strokovnjakom, jaz itak ničesar ne razumem o kulturi, lu gre za kvaliteto, kaj naj bi jaz tu počel.« tako si je mislil marsikateri aktivist. Zaradi tega je marsikje udarila na dan vsa stara miselnost, ki jo poskušala reakcija danes v interesu naših zunanjih sovražnikov oživljati za to, da bi si pridobila

vpliv na množice. To spet dokazuje, da naši aktivisti ne smejo več prepuščati ljudsko prosveto samo strokovnjakom, dokazuje, kako lahko reakcionarni elementi izkoristijo ljudsko prosveto za svoje namene. Sprito tega in sprito množičnega znatja tekmovalstva se je začel prebujati interes naših aktivistov za ljudsko prosveto in danes po dveh mesecih po tekmovalstvu že lahko ugotovimo, da imajo naši aktivisti vsaj v večini pregled nad kulturno prosvetnim delom svojega področja in da ga tudi že uspešno usmerjajo.

Res je sicer, da smo s tekmovalstvom ustvarili trdne temelje za zdrav razvoj ljudsko prosvetnega dela. Res je, da imajo danes naši aktivisti pregled nad kulturno prosvetnimi organizacijami in da jih večinoma že usmerjajo. Toda tekmovalstvo je pokazalo, da se ljudska prosveta v Sloveniji pogosto omejuje samo na igre, pevске zbornice, godbe in slično in da vse premalo sil posveča ideološki vzgoji množic. Kdaj bo ljudska prosveta sposobna izvrševati tudi to nalogo, to pa zavisi od tega, kdaj bodo sindikati postali vodilna sila ljudske prosvete. Vprašanje vloge sindikatov v množičnem kulturno prosvetnem delu je trenutno osrednje vprašanje vse naše ljudske prosvete. To vprašanje je povezano z vprašanjem o vlogi, ki jo ima delavski razred v naši ljudski državi, je povezano z vsebino ljudske prosvete.

Zakaj je tako, smo že zgoraj ugotovili. Pri nas pa je danes položaj tak, in tekmovalstvo je to že posebej pokazalo, da so se sindikati (kar se kulturno prosvetnega dela tiče) zapli sami vase, izolirali so se od ostalih delovnih množic in sindikalne organizacije so svoje kulturno prosvetne naloge poverile raznim »strokovnjakom«. Sprito majhne kulturno prosvetne aktivnosti sindikatov hodijo delavci v goste k drugim kulturno prosvetnim organizacijam in sindikati dopuščajo na tak način, da na delavstvo povpijajo razne delavstvu tuje ali celo sovražne drobno buržuzne in meščanske ideologije. Tega dejstva nikakor ni mogoče spraviti v sklad z družbeno in gospodarsko strukturo naše oblasti. O teh vprašanjih je temeljito razpravjal zadnji sindikalni plenum v Beogradu.

Več ideološke vzgoje! Uveljaviti sindikate kot vodilno silo v ljudski prosveti, opraviti izoliranost sindikatov v kulturno prosvetnem delu! To so trenutno najvažnejše naloge na področju ljudske prosvete. Mi imamo vse pogoje, da te naloge kmalu in uspešno izvršimo. Proč imajo delavske kulturno prosvetne organizacije pri nas veliko in častno tradicijo, saj so marsikdaj bile edina tridina, raz katere je mogel napredni slovenski inteligent posredovati ljudstvu svojo doganjanja. Drugič pa smo danes v ljudski prosveti že prebrdli prve težave. Naši aktivisti so vodstvo ljudske prosvete že izvirili iz rok raznih »apofitičnih« strokovnjakov in bolno ambicioznih ljudi.

Če bi vztrajali pri starem, t. j. če bi še naprej dopuščali, da se ljudska prosveta omejuje na igre, pevске zbornice in slično, potem bi množično kulturno prosvetno delo ne »odgovarjalo« ljudstvu na vsa aktualna družbena, gospodarska, politična, kulturna vprašanja, ki danes ljudi zanimajo in bi s tem dovolili, da bi razni reakcionarni še vedno izkoriščali ljudsko nevednost. Če bi še naprej dopuščali, da sindikati capljajo v kulturno prosvetnem delu za ostalimi organizacijami, potem bi povzročili, da se delavski razred, kar se tiče ljudske prosvete, še bolj oddalji od ostalih delovnih množic, povzročili bi, da vplivajo na te delovne množice preko ljudske prosvete meščanske ideologije in bi tako slabili ali pa, v najboljsem primeru, ne bi ničesar storili za utrjevanje vzveze delovnega ljudstva.

Dušan Pirjevec.

Delo okrajnih sekretariatov mladinske organizacije

Na sestanku sekretarjev okrajnih sekretariatov LMS, ki je bil v ponedeljek 23. t. m. v Ljubljani, se je v glavnem reševalo vprašanje, kakšen naj bo stil dela okrajnih mladinskih sekretariatov.

Okrajna mladinska vodstva so neposredni voditelji naše mladine, ki usmerjajo in vodijo mladinsko delo in njeno življenje. Člani okrajnih sekretariatov so v neposredni zvezi z osnovno mladinsko organizacijo, z mladino živijo, ji dajejo naloge in jo vzpodbujajo pri delu. Oni vodijo z njo neposredne razgovore in skupno izvršujejo vsakodnevne naloge. Naša mladina išče od okrajnih sekretariatov pomoč in orientacijo pri delu. Zato leži na okrajnih sekretariatih resen in težak del nalog in problemov vse mladinske organizacije.

Z gospodarskim in političnim razvojem naše države se pojavljajo pred mladinsko organizacijo kot eno najvažnejših množičnih organizacij, vedno večje in odgovornejše naloge. V bodočem letu bo mladina gradila progo Samac-Sarajevo, kar bo od nas zahtevalo okrog 18.000 mladih moči. Pripravljamo se za III. kongres LMS itd. Naloga se vrsta za naloge, vsako je treba rešiti tako, da bo koristila mladinski organizaciji in ljudstvu. Zato je pri tem nujno potrebna vestnost in odločnost vsakega člana LMS, ki čuti in se zaveda velikih potreb in odgovornosti dela pri izgradnji naše države.

Z razmiranjem okrožnih mladinskih sekretariatov pada vodstvo mladinske organizacije na okrajne sekretariate, ki se tega v popolnosti zavedajo in razširjajo obseg svojega dela. Da bo delo okrajnih sekretariatov uspešnejše in popolnejše, je potrebno, da se izpopolni dosedanj stil dela naših mladinskih vodstev in vsakega člana mladinske or-

ganizacije posebej. Pri mladinskem delu ni potrebno le teoretično znanje, ampak so še potrebnejše in važnejše izkušnje, s katerimi se moramo znati okoristiti v vsakem položaju.

V delu mladinske organizacije je revolucionarnost osnova, s katero mladina ustvarja nove oblike dela in ki dajejo mladini polet in vztrajnost pri vsaki novi nalogi. Revolucionarnost mora prežemati vsakega mladina in mladino, mora biti pozitivljajoča sila, ki mu daje oporo, da v težkih momentih ne pokoleba in ne klone. Z revolucionarnostjo se borimo proti birokratizmu v naši organizaciji ter jo razvijamo in usmerjamo v odgovarjajoče oblike dela in pravilne odnose do ostalih množičnih organizacij.

V mladinskem delu je za uspešen razvoj potrebna načrtnost in organiziranost. Zato naj nam bo pri vsakem delu prvo vprašanje, kje in kakšno je njegovo politično ozadje, kakšna je njegova perspektiva. Zavedati se moramo, da je vsaka naloga, ki stoji pred mladinsko organizacijo, koristna ne samo mladini, nego vsemu ljudstvu. Na konferenci se je ugotovilo, da se naši mladinski sekretariati izgubljajo v drobninah, da je njihovo delo često razkosano, ali pa se bavijo predvsem s tehničnimi problemi organizacije.

Delo sekretariatov naj bo vedno organizirano načrtno in v tesni povezavi z osnovnimi mladinskimi organizacijami, katerim morajo nuditi vso skrb in pomoč. Okrajni sekretariati bodo v delu uspevali, kadar bodo živeli in delali z mladino, kadar bodo čutili in videli vse njene uspehe in nedostatke. Takrat bodo mladinska vodstva mladino razumela, ji pri njenem delu lahko pomagala in jo vzgajala v vredne člane naše skupnosti. Okrajni sekretariati bodo svoje naloge izpolnili, če bodo imeli

Nedostatki v železniškem prometu, ki jih je ugotovil kontrolni oddelek ministrstva za promet FLRJ

Promet na naših železnica se je zelo izboljšal v primerjavi z leto 1945 in v primerjavi z letom 1939. Ker pa je potreba po vozovih vedno večja, je uvedlo ministrstvo za promet nov način poslovanja — dnevni načrt prevažanja. Pri takem načinu poslovanja je treba imeti popoln pregled premikanja vagonov, da bi se lahko ustvaril dnevni načrt dela na vsaki železniški postaji.

Pri izvajanju dnevnega načrta prevažanja pa opazamo vrsto nedostatkov pri izkoriščanju železniškega parka na železnicah.

Zaradi pregledovanja in ugotavljanja položaja v pogledu nezadostnega izkoriščanja železniškega parka je ustanovilo kontrolni oddelek komisije, katerih delokrog je bila vsa železniška mreža. Naloga komisije je bila, da je popisovala vse vagonne na postajah, sekcijah, kurilnicah in na industrijskih tirih in to na dan 25. XI. 1946 in da je spravila ta položaj v sklad s knjigami, iz katerih je razvidno število vagonov. Primerjati je morala prijave praznih, natovorjenih vagonov glede na načrt prevažanja z dejanskim položajem na posameznih odsekih. Ugotoviti je morala, če sestavljajo šefi postaj dnevni načrt dela na temelju dnevnega načrta prevažanja. Kontrolirati je morala delo po načrtu prevažanja tako v pogledu sestavljanja načrta kakor v pogledu njegovega izvrševanja in ugotoviti, kako sodelujejo kurilnice v dnevnem načrtu prevažanja.

Komisije so po opravljeni nalogi dale pismena poročila o položaju, o izdanih ukrepih na lico mesta in o stavljenih predlogih, o ukrepih, ki jih je treba izdati z namenom, da bi se uresničil načrt prevažanja in izboljšanje prometa.

Komisije so ugotovile, da je bilo na dan 25. novembra 1946 v času od 9. do 10. ure na železniških križiščih v Beogradu, Nišu, Skoplju, Novem Sadu, Vinkovcih, Slavskem Brodu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu mnogo vagonov neizkoriščenih, da so se vagoni zadrževali približno 55 ur na postajah, kurilnicah, sekcijah in na industrijskih tirih; da naše železnice zaradi tolikšnega zadrževanja vagonov trpijo izgubo, ki znaša mesečno okrog 36 milijonov dinarjev.

Vzroki za tako slabo stanje, zaradi česar je trpela država veliko škodo, so naslednji:

Posamezni načelniki prometnih in transportnih oddelkov železniških uprav in ministrstva so imeli birokratski odnos nasproti delu in nasproti odredbam ministrstva za promet glede vprašanja načrta prevažanja in izboljšanja vagonске prometa. Promet so v glavnem vodili na stari način s pomočjo pisemnih odredb, okrožnic in razpisov, ki so jih izdajali zunanjim enotam, pri čemer pa niso dajali potrebne pomoči nižjim organom, niti niso izvedli polne kontrole dela glede izvajanja dnevnega načrta prevažanja.

Večina šefov postaj železniških križišč ne sestavlja delovnega načrta na temelju načrta za prevažanje, ampak prepušča to delo nižjim organom, medtem ko so se sami pogrezili v administracijo in na ta način niso vodili računa o pravilnem izkoriščanju vagonov.

Zaradi takega odnosa nasproti vagonom slednji stojijo po več dni, oziroma celo po več mesecev na postajah; kurilnice, delavnice in sekcije vagonov zadržujejo in jih izkoriščajo po svoji volji; vagoni pa dolgo zadržujejo na industrijskih tirih.

Tovorne postaje Beograd, Zagreb, Niš, Rdeči križ, Ljubljana in Novi Sad so primer, kako se postaje ne smejo graditi, ker se v takih postajah vagoni izgubljajo in po nepotrebnem zadržujejo. Dovolj je, če poudarimo, da na beograjski postaji dnevno natovori in iztovori do 180 vagonov, medtem ko v njej leži 1500 do 1800 vagonov, na drugi strani pa stojijo ostale postaje beograjskega križišča neizkoriščene.

Dosedanji sistem dispozijskih postaj, kot postaj za sestavljanje in razstavljanje vagonov je škodljiv in ne odgovarja načrtu prevažanja.

Zaradi gornjih vzrokov prometni sektor ni v stanju sestavljati načrta prevažanja za 24 ur naprej.

Poleg omenjenih vzrokov je eden tudi ta, da nekateri uslužbenci zavestno nudijo odpor izvajanju načrta prevažanja in dnevnega delovnega načrta postaj. Tak odnos je otežkočil pravilno delo in povzročal nepotrebno zadrževanje vagonov

pomožni aparat, preko katerega bodo izvajali direktive, ki stoje pred mladinsko organizacijo. Na ta način se ne bo do izgubljali v malenkostih in partikularizmu. Pri sprejemanju nalog moramo vedno poiskati njihovo jedro, ker jih bo mo le tako razumeli in uspešno izvršili. Naloge višjih forumov morajo okrajni sekretariati na svojih sejah temeljito proučiti in o njih sprejeti potrebne zaključke. Mladini pa moramo dati vso iniciacijo v delu, njihove predloge naj okrajni sekretariati upoštevajo in izvajajo dalje.

Delo v mladinski organizaciji zavisi tudi od hitrosti in ekspeditivnosti dela mladinskih vodstev in vsakega člana organizacije. Vsa posameznik naj pri delu pokaže potrebno disciplino in spretost. Okrajni sekretariati naj ne bodo od ostale mladine odepelni, zaprti v svoje pisarne, da tako postajajo le uradni birokrati. Med mladinskimi vodstvom in osnovo organizacije naj bodo stalni, direktni stiki. Mladinski voditelji naj obiskujejo mladino po terenu in ji pri delu pomagajo. Ekspeditivnost se ne izraža le v točnem prenašanju direktiv, ampak tudi pri njihovem izvrševanju.

po postajah. Kot primer nam lahko služi primer šefa postaje Bosanski Brod, kjer je bila postaja zatpana v trenutku, ko je bilo treba izvršiti načrt preskrbe Bosne in Hercegovine s hrano. Ko pa je komisija sestavila dnevni delovni načrt postaje, se je zmogljivost pretovarjanja povečala od 250 na 450 vagonov.

Kot primer prizadevanja za izboljšanje vagonskega prometa in za ureditev svojih lastnih postaj je treba omeniti šefa postaj Slavonski Brod, Beograd-Donji grad in Alipašin most.

Da bi se zgornji vzroki odstranili in da bi načrt prevažanja z dnevnim delovnim načrtom omogočil čim večje pospešenje kroženja vagonov, je kontrolni oddelek predlagal naslednje ukrepe:

Da se tovarne postaje Beograd, Zagreb-glavni kolodvor, Ljubljana-potniška postaja, Novi Sad-potniška postaja, Slavonski Brod-potniška postaja in Rdeči križ ukinejo kot tovarne postaje in izpremenijo v čiste potniške postaje, pri čemer pa naj bi Rdeči križ, Niš, Novi Sad in Slavonski Brod služili samo za lokalno natovarjanje in iztovarjanje;

da se dosedanje dispozijske postaje ukinejo in organizirajo tehnične postaje z nalogo sestavljanja in razstavljanja vagonov. Te postaje preprečujejo da bi brutto prehajal na križišča, ter sormirajo vlake po nalogah dnevnega načrta prevažanja;

da se ostale tovarne postaje križišč organizirajo za natovarjanje in iztovarjanje, da se mesta rajonizirajo in da se glede natovarjanja in iztovarjanja usmerijo na najbližje križiščne postaje;

da se preseže osebja iz postaj, ki se uklinjajo za tovarni promet, kakor tudi v dispozijskih postajah, uporabi za tehnične postaje, medtem, ko naj se ostane deli postajam, ki jim osebje primanjkuje;

da se tiri, kretnice in ostalo gradivo s teh postaj uporabi za izgradnjo novih tehničnih postaj in prog, ki so predvidene z načrtom za leto 1947;

da se ukinejo oni industrijski tiri, na katerih dnevno natovarjanje in iztovarjanje ne dosega 100 vagonov, ker je manipulacija z vagoni na takih tirih neekonomična;

da se šef postaje Bosanski Brod — Jefto Sekulić suspendira z dolžnosti in izroči javnemu tožilstvu zaradi tega, ker je stalno trdil, da se postaja Bosanski Brod ne more raztrgati, zaradi česar je bilo ministrstvo za promet prisiljeno prenehati z natovarjanjem hrane za Bosno in Hercegovino; ker je odgovornim tovaršem iz vlade LR Bosne in Hercegovine trdil, da bi šlo vse v redu glede pretovarjanja, da pa ni pravilo, ker se ne maha; ker se je nepravilno obnašal nasproti komisiji, ki je prišla, da pregleda stanje na postaji;

da se šefa postaj Zagreb-vzhodni kolodvor in Skopje odstavita z dolžnosti in postavita na nižjo dolžnost zaradi slabega vodstva postaje, da se pomočnik šefa postaje Lapovo odstavi in postavi na nižjo dolžnost zaradi nepravilnega obnašanja nasproti komisiji ter podcenjevanja odredb ki jih je izdalo ministrstvo za promet;

da se zaslusijo in kaznujejo pomočniki šefa postaje Zagreb-zahodni kolodvor in šefa postaj Zagreb-glavni kolodvor, Beograd, Niš, Novi Sad, Vinkovci, Ljubljana, Zemun, Zalog, Ljubljana-Siška in Rdeči križ zaradi nezadostnega prizadevanja glede pravilnega izkoriščanja vagonov. Da se disponenti prometnega sektorja Niš premostijo na nižjo dolžnost zaradi slabega vodstva prometa na svojem sektorju, zaradi slabega povezovanja in onemogočanja dela prometnega sektorja v Skoplju, s čimer so privedli do nepravilnih odnosov med železnikoma upravama v Skoplju in Beogradu.

Gotovo število voditeljev prometnih sektorjev in oddelkov železniških uprav je bilo predlagano ministru za promet v kaznovanje zaradi nezadostnega zavezanja za pospešenje kroženja vagonov ter nezadostnega in nenačelnega prizadevanja za uvajanje delnega načrta prevažanja in dnevnega delovnega načrta v izvršilnih enotah.

Poleg zgoraj navedenih predlogov je kontrolni oddelek podal vrsto drugih predlogov za izboljšanje in uresničenje realnega načrta prevažanja in dnevnega delovnega načrta postaj kakor tudi za ureditev železniškega prometa sploh.

(Iz kontrolnega oddelka ministrstva za promet FLRJ.)

Pod takimi pogoji zahteva mladinsko delo tudi enoten načrt, v katerem si bomo določili naloge za določen čas. Načrt bo obsegal 1. vse tekoče naloge mladinske organizacije v določenem času, 2. delo sekretariata in vsakega člana posebej, 3. predloge višjim forumom in ostalim masovnim organizacijam.

Delo in njegovi uspehi niso vidni le iz statistike, vidimo jih konkretno šele pri izvrševanju zadanih nalog. V naši mladinski organizaciji še ni pravilne in potrebne kontrole, ki naj bi bila pravočasna in mladinskim vodstvom ter osnovnim mladinskim aktivom v pomoč. Okrajni sekretariati bodo tudi s pravilno, tovariško kontrolo mladini pri njenem delu pomagali, jo vzpodbujali, da bo svoje naloge reševala pravilno in pravočasno. Pri tem pa je važna tudi zdrava kritika in samokritika, ki v vsakem mladincu vzbuja čut odgovornosti do dela. Zdrava kritika in samokritika naj v delu mladinske organizacije pobija vse ostanke malomeščanstva in malomarnosti pri izvrševanju nalog. Pravilna kontrola naj bo tovariška pomoč in vzpodbuda, ki bo temelj pri razvoju naše mladinske organizacije in jo usposablja za nadaljnje in še uspešnejše delo.

Kulturno prosvetno delo sindikatov mora biti orožje v rokah delovnih množic za uspešno izvedbo gospodarskih nalog

S konference sindikalnih kulturno-prosvetnih delavcev v Mariboru

V Mariboru je bila konferenca kulturno-prosvetnih referentov podružnic in krajevnih odborov, ki se je udeležilo okrog 60 delegatov.

Član GOESZD Slovenije tov. Košmrlj je v svojem govoru poudaril pomen sklepov IV. plenuma GOESZD glede na politično in ideološko izgrajevanje delavskega razreda. Dejal je, da so v dosedanjem kulturno-prosvetnem delu od najnižjih pa do najvišjih sindikalnih forumov bile napake. Predvsem je treba temeljito preločiti z dosedanjim načinom prirejanja kulturno-prosvetnih prireditve, ki so bile vezane na zabavo, ples in ponekod celo pijačevanje ter jih povsem ločiti od zabavnih prireditve. Pri izbiri programa za prireditve mora veljati načelo, da je prireditve zgrajena, če nima za posledico dvig delovnega poleta v podružnici. Z naših odrov morajo izginiti igre nevezgane vsebine. Do sedaj so sindikalni forumi podedovali sposobnosti delavca za kulturno-prosvetno delo in ga prepustili raznim strokovnjakom, ki so sami seftavljali programe po svoji volji ne glede na želje in potrebe delovnih množic. Tem napakam se je pridružila še organizacijska neurejenost s tem, da so po raznih linijah prihajale direktive, ki so si bile ena drugi nasprotne. IV. plenum je zato postavil jasna organizacijska načela: vse direktive bodo odsele prihajale po medstrokovni liniji. Tako bo v Mariboru pri KSS osnovan kulturno-prosvetni odsek, ki bo imel oddelek sledeče odseke: vzgojni odsek, odsek za kulturo in umetniško delo in odsek za agitacijo in tisk, razen tega pa še referat za kulturne domove, delavske klube in rdeče kotičke ter referat za vzgojo delavskih otrok. Pri KOZ odpadejo vse dosedanje komisije, ostane pa samo kulturno-prosvetni referent, ki je obenem član kulturno-prosvetnega oddelka pri KSS.

Podružnice so grešile tudi v enostranosti svojega dela, saj so nekatere posvetile zgolj študiju, druge pa so imele samo dramatske odseke ali pevsko zbor. Naše delo mora biti predvsem v širino, gojiti je treba vse umetniške panoge. Pri večjih podružnicah je treba pristopiti k ustanavljanju kulturno-umetniških društev, manjše podružnice pa naj se strnejo okoli KSS. Dosedanje delo je pešalo ravno zaradi razcepljenosti. Kjer niso dane možnosti za ustanovitve kulturno-umetniških društev, naj se ustanovijo kulturno-umetniške grupe ali aktivnosti. Ta društva pa naj zajamejo tudi nečlane, predvsem družine svojih članov. Posebno pazljivo je treba posvetiti agitaciji in tisku. Vse kodnevalno morajo agitatorji propagirati o aktualnih konkretnih vprašanjih in nalogah. Odsek za agitacijo obravnava organizacijske probleme, kritično presoja delo, kaže na uspehe in napake, zbira naročnike za naše časopise, skrbi za predavanja in skupinsko branje časopisov, skratka vzgaja delavski razred v duhu delovnega heroizma in tekmovanja.

Glavno delo je treba usmeriti v podružnico ter čimprej ustanoviti kulturno-prosvetne komisije. Za načrtno politično in prosvetno delovanje je važno ustanavljanje krožkov in organizacija predavanj. Krožki naj zajamejo samo majhen del tovarštev in tovarštev, da bo študij smotnejši in uspešnejši. V krožkih obravnavamo stvari, ki jih moramo poznati dobro v podrobnostih, širša načelna vprašanja pa naj bodo predmet predavanj. Najvažnejša je pri tem ideološka izgradnja naših delovnih množic v duhu Marxovega, Leninskega in Stalinskega nauka.

Govorec o organizaciji našega kulturno-prosvetnega dela, je tov. Košmrlj dejal, da ne smemo drobiti našega kulturno-prosvetnega dela med sindikate, APZ, LMS ampak moramo združevati v sindikalnih kulturno-umetniških društvih vse množice. Tem lažje bomo lahko to izvršili, ker bodo v večjih mestih ustanovljeni domovi kulture in delavski klubi. V domovih kulture bo osredotočeno vse kulturno-prosvetno delo in izživljanje posameznega kraja. Na ta način bodo prišle podružnice do primerljivih prostorov za svoje skupne prireditve, tam bodo lahko predavali ljudske univerze, vršili se bodo množični sestanki in slinilo. Večja podjetja ali delavska naselja naj izven obrata osnujejo delavske klube, ki bodo v malem to, kar so kulturni domovi, kjer pa to ni

mogoče, naj osnujejo rdeče kotičke. V Mariboru je v načrtu Dom kulture, razen tega pa delavski klubi za Tovarno letal in Splošno stavbeno družbo na Tenzem, v Melju za tekstilno industrijo, v Studencih pa za železnice.

V diskusiji, ki je sledila referatu tov. Košmrlja so tovariši navedli napake, ki so zavirale razmah dosedanjega kulturno-prosvetnega dela ter dajali svoje predloge kako delo izboljšati.

Sledila so poročila referentov večjih podružnic in KOZ, ki pa so bila nepopolna, ker niso bili navzoči vsi referenti. Tako sta manjkala referenti iz tovarne Huter in Erlih, malo jih je bilo iz KOZ kovinarjev, nobenega referenta pa niso poslale podružnice lesne, poljedelske, usnjarske, kemične, podružnice gostinskih pomočnic ter podružnice gospodarske uprave in mešane stroke.

Potem je podal poročilo kulturno-prosvetni referent pri KSS tov. Tavčar. V podružnicah je nad 50 marksističnih krožkov, v katerih študirajo delavci in namučeni VKP(b). V 30 študijskih in bralnih krožkih študirajo tudi naše zakonice. Trenutno se v gradbeni, tekstilni, lesni in drugih strokah vrši več strokovnih tečajev, med katerimi so posebno dobro obiskani tečaji ruskega jezika. Referent za godbeni sektor je pred kratkim preizkusil 63 mladincev, ki so se javili za učenje pihalnih instrumentov, od katerih jih je bilo 24 določenih za Glasbeno šolo. V okviru referata za stenoča in dopisništvo bo v začetku januarja 1947 prirejena razstava stenočarstva in dopisništva, na kateri bodo priložene najboljše podružnice v stenočarstvu in dopisovanju. Za dvig zanimanja za gledališče med našim delavstvom bodo s pomočjo uprave Narodnega gledališča prirejane v obratih predavanja o pomenu gledališča. Vršijo se priprave za ustanovitve centralne sindikalne čitalnice. Prirejen bo tudi knjižništarski tečaj. V podružnicah je skupno 27 šahovskih krožkov z 294 šahisti. Med najuglednejšimi je šahovski krožek v DES, ki pomaga članom v študiju šahovske teorije. Sindikalni šahisti so tvorili večino udeležencev množičnega šahovskega bratrstva, katerega se je udeležilo 128 igralcev.

Po dosedanjih podatkih so v podružnicah: dva delavska kluba, 55 knjižnic in 32 dramskih odsekov. Običajno je pomanjkanje sodobnih vzgojnih iger. V podružnicah jih je 6802 članov naročnikov na »Delavsko enotnost«, 28 na Rad, 29 na Borbo in 1749 na »Ljudsko pravico«. Železnikarji so ustanovili svoje kulturno-umetniško društvo »Angel Besednjak«.

Soglasno so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Vse kulturno-prosvetno delo naših podružnic bomo usmerili v to, da bomo dvignili ideološko in politično zavest ter znanje in kulturni nivo delavstva in namučenstva! S tem bomo bistveno pripomogli k najvažnejši nalogi, ki čaka v bodoče naše podružnice — k izvedbi gospodarskega načrta industrializacije in elektrifikacije naše države.

Istemu cilju bo služilo tudi vse naše kulturno-prosvetno delo.

2. V gornji namen bomo vse nadaljnje delo vodili načrtno ter bomo do 1. januarja 1947. reorganizirali kulturno-prosvetno delo v podružnicah.

3. V večjih podružnicah bomo ustanovili kulturno-umetniška društva, v manjših podružnicah pa po možnosti kulturno-umetniške grupe, ki jih bomo po več skupaj združili v kulturno-umetniška društva v okviru KSS.

4. Uvedli bomo čim več in čim bolj načrtnega študija, marksistične, študijske in bralne krožke ter predavanja, zlasti pri podružnicah, kjer to še ni izvedeno (lesna in gostinska stroka in gospodinske pomočnice).

5. Organizirali bomo čim več strokovnih tečajev in predavanj za dvig naših strokovnih kadrov.

6. Z našo mladino se bomo povezali bolj kot do sedaj. Pritegnili jo bomo k našemu delu in ji nudili vso potrebno pomoč pri njenem kulturno-prosvetnem udejstvovanju.

7. V dopisih in stenčasih bomo popularizirali dvig produkcije, tekmovanja, udarnike in novatorje.

8. Strogo bomo ločili kulturno-prosvetne prireditve od zabavnih, ki jih bomo prirejali posebej. Prepričali bomo vsako prireditve s kulturnim programom, ki bi jo zaključila »prosta zabava«. Pri zabavnih prireditvah pa bomo tožili čim manj alkoholnih pijač! Program zabavnih prireditve naj bo izrecno humorističen (na primer skeči, ki ironizirajo reakcije in podobno).

9. Dvignili bomo ideološko in umetniško kvaliteto programa kulturnih prireditve.

10. Uspele prireditve bomo popularizirali v našem časopisu. Ideološke napake programa bomo strogo kritizirali.

11. O programu in izvedbi namernih prireditve se bomo prej posvetovali z odgovornimi strokovnjaki pri KSS. Program prireditve bomo obvezno pravočasno javili kulturno-umetniškemu odseku pri KSS.

12. Podružnice bodo poročale redno mesečno o svojem delu, kulturno-prosvetnem oddelku pri KSS, poročila bodo obsegala samo najvažnejše, zlasti pa problematiko dela.

13. Dvignili bomo zanimanje za predavanja ljudske univerze in za obisk predstav našega Narodnega gledališča. V sporazumu z upravo bomo organizirali čim več predavanj o pomenu sodobnega gledališča. Večje podružnice bodo v upravi naročile ob najbolj ustreznih uri skupne predstave za svoje članstvo.

14. Dvignili bomo število naročnikov Delavske enotnosti, zlasti pa glasila CO ESZDNI Rada.

15. S članstvom podružnic bomo sestavili kratek načrt o bodočem delu in ga poslali KSS.

16. Podprli bomo večerno delavsko gimnazijo s poudarjanjem važnosti rednega discipliniranega prihajanja na predavanja.

Pomanjkljivosti pri odkupu koroze

Kljub nekaterim napakam posameznih komisij ljudskih odborov in odkupnih organov so se mali in srednji kmetje zavestno izpolnili svojih dolžnosti pri odkupu koroze. Mnogi, v glavnem bogati kmetje, so pa izkoristili pomanjkljivosti ljudskih odborov in odkupnih komisij, da so skrili in prodali obvezne presežke pridelka ter izigrali pravilnik o odkupu. Mnoge napake pri dosedanjem odkupu koroze, ki prihajajo o neodgovornem odnosu naših aktivistov do pomembnih gospodarskih nalog, so tem resnejše, ker so ponovitev pomanjkljivosti iz prejšnjih odkupnih kampanj.

Doslej niso bile odkupljene tiste količine koroze, ki bi morale biti v predpisnem času. V nekaterih krajih je odstotek odkupa neznaten. Na Hrvaškem so na primer do 14. decembra odkupili le 7,6% presežkov, v Srbiji 11,6% in v Bosni in Hercegovini 15,7%. Vojvodina pride predvsem v poštev kot pokrajina, ki pridelava največ koroze, vendar je odstotek odkupljenih presežkov znašal do sredine decembra le okrog 16%. V zadnjih dneh so odkupili povprečno 80% določenih količin na dan. V nekaterih krajih je bil povprečni dnevni odkup vendar prešežen. Po zaslugi sodelovanja aktivistov in vnetega dela odkupnih organov se je odkup v zadnjih dneh naglo pospešil in je upanje, da bodo v prihodnjem obdobju doseženi v Vojvodini lepi uspehi.

Za sedanje nezadostne uspehe v posameznih pokrajinah so v glavnem odgovorne komisije, ki so ocenjevale pridelke. Zaradi njihovega birokratskega dela je bilo večkrat omogočeno, da so bile znatne količine koroze izločene iz evidence ter postale predmet spekulacije. Najpogostejša napaka komisij je bila, da so napačno ocenjevale povprečni pridelok koroze. Tako je na primer komisija v vršačkem okraju ocenila povprečni pridelok 3,82 q na orar, revizija pa je ugotovila, da je bil pridelok dvakrat večji. Podobnih napak je bilo mnogo tudi v drugih krajih. Član krajevnega ljudskega odbora v Crveni Crkvi je ocenil pridelok na svojem posestvu na 200, namesto 800 kg na orar. Na Hrvaškem, v Grubišnem Polju, je komisija opustila obvezne oddaje koroze več vasi, ker je pridelok prenikozno ocenila.

Posamezne komisije so pa spet delale nepravilne obračune za potrebe posameznih gospodarstev ali jih sploh niso delale. V nekaterih siromašnih krajih so komisije določile premalo koroze za posamezna gospodarstva, druge so pa spet pustile bogatim kmetom večje količine, kakor so bile predpisane. Zaradi podobnih napak je bil odstotek prostega presežka pridelka v nekaterih krajih mnogo večji od obveznih oddaj.

Vzrok takšnega dela odkupnih komisij je, da komisije niso poznale dejanskih razmer na terenu ter da so delale birokratsko. Mnoge komisije so pa tudi nasledale spekulantom in bogatejšim posameznikom, ki si na vse načine prizadevajo, da bi zbudili vtis, češ, pridelok koroze je bil slab. Na tak način so postali tudi posamezni naši aktivisti in celo člani ljudskih odborov, čeprav nehoti, dejanski orodje v rokah spekulantov, ki ovirajo odkup in sabotirajo gospodarski razvoj naše države. Do takšnih pomanjkljivosti je prišlo lahko samo tam, kjer se ljudski odbori niso dovolj zavzeli za odkup koroze in niso bili de-

janski voditelji odkupne kampanje, kakor niso tudi nadzirali dela na terenu. Mnogi ljudski odbori pa si niso niti prizadevali, da bi preprečili ponavljanje takšnih napak in, ko so bile napake odkrite, niso storili ob pravem času ukrepov, da bi bile odpravljene. Niso pa tudi nudili potrebne podpore organom ministrstva za trgovino in oskrbo, ki delujejo na terenu. V posameznih krajih so pooblaščenec ministrstva celo naleteli na odpor ljudskih odborov. V nekaterih okrajih se še vedno niso lotili revizije in popraviljanja napak, zopet drugi ljudski odbori pa nočejo popraviti pomanjkljivosti. Takšno delovanje v zaščito interesov bogatih posestnikov budi tudi upravičeno nevoljo med malimi in srednjimi kmeti.

Nekateri ljudski odbori se tudi niso dovolj zavzeli za pobijanje spekulacije z žitom. Ne le, da niso storili potrebnih ukrepov, temveč so zaradi opustitve evidence o pridelovalcih, kdo je oddal presežke in kdo jih ni, omogočili spekulacijo s korožo. Zato je bilo mogoče, da v nekaterih krajih v Vojvodini pristo trgujejo s korožo, čeprav niso bili zaključeni obračuni o obveznih in prostih presežkih koroze. V Vrhu zahtevajo spekulanti za storž koroze 2 dinarja, v Kovinu pa posamezniki kupujejo korožo iz spekulativnih namenov, ne da bi to skrivali pred oblastjo. V mnogih krajih v Bosni in Hercegovini posamezniki navijajo cene koroze. V banjaškem okraju je bilo preprodano okrog 100 vagonov koroze, ne da bi oblasti koča pogledale na odgovor.

Spekulacija s korožo je pa bila onemogočena povsod, kjer so bile ljudske oblasti in revizijske komisije budne. Tako je na primer komisija ljudskega odbora v Klarini preprečila spekulacijo že v začetku s tem, da je odkrila nekaj spekulantov, bogatih kmetov, ki so skrili korožo. Prav tako je komisija v Srpski Crnji odkrila spekulante, ki so začeli kupovati korožo, da bi jo preprodali. Ta primera kaže, da je mogoče s sodelovanjem aktivistov in odločnimi ukrepi že v začetku zatreti škodljivo delavnost spekulantov.

V mnogih krajih tudi niso storili odločnih ukrepov proti pravi zločinski razmetavanju koroze. V Vrhu je na primer krajevna uprava na posestvu agrarnega fonda razdelila okrog 100 vagonov koroze brez vsakega obračuna. V vršačkem okraju je bilo tudi več primerov, da se je koroza pokvarila. V okučanskem okraju na Hrvaškem so pa bogati kmetje kuhali iz koroze žganje.

Proti takšnim elementom, ki zdaj, ko sta delo in varčevanje glavna vira razvoja naše industrije, uničujejo stotine vagonov koroze, tako potrebne za prehrano delovnega ljudstva, je treba storiti najstrožje ukrepe. Proti njim je treba nastopiti kot saboterjem gospodarske obnove. Kot primer brezvestnega razmetavanja koroze je tudi, da v Vojvodini mnogi rejci prašičev na razne načine izigravajo predpise o pitanju prašičev; lanske neizpolnjene pogodbe prelagajo na letošnje leto ter na ta račun ponovno prejemajo korožo, pitane prašiče pa prodajajo na črni borzi. V modriškem okraju v Bosni je bilo več primerov, da so si obdržali korožo za pitanje prašičev, čeprav so bili prašiči že pitani ter primerani za klanje. Ti primeri kažejo, da ljudske oblasti ne nadzirajo pitanja prašičev ter ne vodijo računov o izpolnitvi pogodb o pitanju.

Te pomanjkljivosti iz dosedanjega odkupa koroze naj bi bile resno svarilo vsem odgovornim ljudskim odborom, da ukrepanje takoj vse, kar je potrebno. Dosedanje izkušnje, zlasti v zadnjih tednih odkupa v Vojvodini, kažejo, da je mogoče z nujnimi in odločnimi ukrepi ter z večjim sodelovanjem naših aktivistov na deželi doseči lepe uspehe ter znatno pospešiti odkup. (Po »Borbi«.)

Glavni kolodvor v Beogradu izročen prometu

Glavni kolodvor v Beogradu, ki je bil porušen ob priliki nemškega bombardiranja v začetku aprila 1941, je bil izročen prometu.

Obnavljanje glavnega kolodvora se je pričelo že leta 1945.

Kolodvor je moderno urejen ter se bo uporabljala za celokupni polniški promet. Postavljeno je bilo več blagin za izdajanje vozniških listov, obvestilni urad in garderoba. Čakalnice za potnike so udobno urejene. Posebne čakalnice so namenjene dijakom. V kratkem bodo odprli čakalnice za matere z majhnimi otroci.

Maloposlopje, ki je do sedaj služilo za železniško postajo, bodo začasno uporabljali kot čakalnice za vojaške

POSVETITE VEČ PAŽNJE TRGOVSKIM IZLOŽBAM

ne odloči, ker oblačilo ni polikano. S podeljenimi prihodnjimi v Ljubljano ljudje, da bi si kaj kupili, toda ob ogledu izložb obupajo, o blagu dobe najslabše vtise in se godrnjaje vračajo domov. Pa ni ta zadržava v lokalnih bivše trgovine Elite edina, ki ne polaga nobene pažnje na blago v izložbenih oknih. Tudi v ružnih prodajalnah Na-Ma, n. pr. v Wolfvici ulici v Ljubljani, večkrat vidimo v izložbah zmečkano robo.

Čeprav danes blaga ni treba ponujati in čeprav je želja, da bi vsakdo kupil le to, kar mu je nujno potrebno, ne pa da bi si ustvarjal »zaloge«, še s tem ni rešeno, da bi na blajovitost in okusnost izložbe ne bilo treba polagati nobene pažnje. Kulturnega človeka grde, neokusne in nemarne izložbe bodo v očeh. Koncem koncev pa se moramo zavedati, da v naše mesto zaide tudi kakšen tujec, ki mu naše izložbe ne morejo ostati neopazne, kajti tudi v njih želi proučiti, kaj se v naših trgovinah dobi, kakšne kvalitete in kakšnega videja je in pa kakšne so cene.

Našim trgovskim izložbam je zaradi tega potrebno posvetiti več pažnje.

NAŠE DELO IN USPEHI

V idrijskem okraju so zbrali 14 vagonov krompirja za odkup

Do 10. t. m. je idrijski okraj zbral 14 oddal 12 vagonov krompirja, 2 vagona pa čakata na prevoz. V zadnjem tednu je hud mraz zavrl nadaljnje zbiranje krompirja na terenu.

Pri zbiranju krompirja se je najbolj odrezal Črni vrh, ki ga je zbral 200 stotov. Pred tem pa je prostovoljno zbral še 21 stotov krompirja in ga poslal Dijaškemu domu v Idriji. Prebivalci tega kraja so se sedaj ponovno obvezali, da ga bodo zbrali za odkup še 70 stotov. Vas Dole je zbrala 130 stotov, medtem ko je vas Ledine prva začela prostovoljno zbirati krompir in ga je zbrala 200 stotov. Vas Krnice je bila za časa narodno osvobodilne borbe požgana, pa je kljub temu oddala 70 stotov krompirja. Tudi vas Novaki na Cerkljanskem je bila požgana, pa je prav tako zbrala 160 stotov krompirja za odkup.

Ves idrijski okraj se je zavezal, da bo zbral še 200 stotov krompirja, brž ko

bo prenehal mraz. Pred to akcijo ga je že zbral in oddal raznim ustanovam in vojski 8 vagonov. Idrijski okraj bo torej letos oddal skupno 24 vagonov krompirja.

V Hercegovini je obnovljeno 3600 hiš

V letu 1945 in v letošnji gradbeni sezoni je bilo obnovljenih v Hercegovini 3600 hiš. Postavljanje hiš, namenjenih za stanovanja, je bilo izvršeno v glavnem s prostovoljnim delom ljudstva ob pomoči ljudskih oblasti. Da bi se dela izvedla čim hitreje, je bilo v najbolj prizadeh okrajih Hercegovine ustanovljeno 5 tehničnih baz.

Zadrugarji kmečkih delovnih zadrug »Kozara« in »Lijevče polje« grade stanovanjske hiše

V letošnjem septembru je zvezna načrtna komisija odobrila kredit 50 milijonov din za gradnjo kolonizatorskih hiš v kmečkih delovnih zadrugah »Kozara« in »Lijevče polje« pri Banjaluki. Gradnja hiš se je pričela letošnji jesen. Najprej so pričeli graditi hiše, ki so bile najbolj potrebne. Kmetje so prispevali h gradnji hiš s svojo delovno silo. Vsa poslopja še niso dovršena; gradnja se bo nadaljevala spomladi. Kolonisti so se že naselili v poslopja, ki so že zgrajena.

Uspešen odkup presežkov olja v Dalmaciji

Odkup presežkov olja se je pričel po vsej Dalmaciji in bo trajal do februarja 1947.

Po dosedanjih rezultatih se vrši odkup po vseh krajih po načrtu, za kar se je zahvaliti dobri organizaciji. V zadržkem okraju je bilo sedaj odkupljenih okrog 15% predvidene količine. Okraj Korčula je pokazal najboljše uspehe, kajti tamkaj je bilo odkupljenih preko 25%. Na področju okrajev Šibenik in Dubrovnik so proizvajalci v odkupnih postajah izročili tudi del svojih prostih presežkov.

Polna sezona predelovanja oliv se pričinja šele sedaj. Dosedanji rezultati kažejo, da bo odkup presežkov olja uspel.

Kolonisti v Vojvodini sklepajo pogodbe glede spomladanske setve sončnic

Sklepanje pogodb za spomladansko setev sončnic zavzema v Vojvodini vedno širši obseg. Sklepanje pogodb se vrši pod vodstvom zastopstva tovarne olja v Novem Sadu in poverjeništev v Novem Sadu, Zrenjaninu in Rumi.

Pogodbe sklepajo v vseh okrajih in krajih enako. Znatno število krajev je sklenilo v celoti predvideno število pogodb za one površine, ki so predvidene za setev sončnic. V tem so na prvem mestu Apatin, dalje Sveti Ivan Prigrevica — Sveti Ivan Torza, Bački Brestovac, Sabaki Miletić in Filipovo. V kolonizističnih predelih: Bukinu, Gajdobri, Veprovu in Bačkem Jarku so že sedaj sklenjene pogodbe za večje površine, kot je bilo predvideno.

Pred krsno predstavo slovenske opere „VERONIKA DESENISKA“

Dr. Danilo Svara, avtor nove slovenske opere »Veronika Deseniska«, je bil rojen v Rimanju pri Trstu leta 1902. Glasbo je študiral v Frankfurtu in je od leta 1925 dirigent v Ljubljani in profesor na Akademiji za glasbo. Med vojno je bil 25 mesecev v konfinaciji. Njegovo glasbeno delo obsega 2 simfoniji, kantato »Vizija« (po Zupančiču), dalje opero »Kleopatrac«, ki je bila napisana že pred vojno, toda zaradi takratnih težkih materialnih razmer ni bila niti razmnožena, niti izvajana. Poleg tega je napisal še dva kvarteta za godala in druge manjše skladbe. Njegova prva simfonija je bila izvajana v Ljubljani leta 1937, toda razmnožila se bo šele sedaj, ko je predsedstvo SNOS-a s finančno pomočjo to omogočilo. Z isto podporo se bo naenkrat v kratkem tudi klavirski izveček opere »Kleopatrac«.

V nedeljo bo krsna predstava njegove najnovejše opere »Veronika Deseniska«. V Gledališkem listu bo izšla po-

drobna glasbena in vsebinska analiza opere, ki jo je napisal komponist sam in bo mnogo pripomogla k razumevanju njegovega dela.

Libreto je avtor sam priredil po Zupančiču in hrvaškemu dramaturgu Tomiču. Drami je dal dramatičen in scensko efektan konec z uporabo zborov, ki so bili ljudska množica in zagovorniki revne Veronike aktivno nastopa proti fevdalnemu oblastniku Hermanu. Glasba je novorealistična, bazira absolutno na melodiji, ki prvenstveno izraža vsa nastrojenja in katera je z ozirom na slovenski tekst mestoma folklorno pobarvana ter mnogo zmernejša kot v »Kleopatrici«, Svarovi prvi operi.

V glavnih vlogah nastopajo Valči Heybalova, Julij Betetto, ac. Anton Orel, Rudolf Franc, Elza Karlovac, Mila Kogejeva, Korosec, Janko ter Samo Smerkolj. Zbor bo nastopil pod vodstvom tovarša Hanca.

FIZKULTURA

Tretja zmaga jugoslovanskega nogometa v Franciji

Beograjska nogometna reprezentanca je premagala reprezentanco severne Francije z 2:1 (2:0)

Po zmagi naših nogometašev nad pariško reprezentanco s 4:2 in nad sindikalno reprezentanco Francije s 15:0 je beograjska nogometna reprezentanca odnesla zopet pomembno zmago, ki je potrdila visoko kvaliteto našega nogometa. Francosko časopisje je v svojih člankih pred tekmo pozivalo francoske nogometaše, naj vložijo vse sile in svoje znanje, da bi premagali nasprotnika in poudarjalo, da gre za športno čast vse Francije.

Naši igralci so v tekmi dali vse od sebe. Pokazali so, da so boljši tehničarji od francoskih profesionalistov, ki so sestavljali reprezentanco severne Francije. Francozi so igrali zelo postrastveno, toda včasih s ostrino, ki je prehajala že v grobost. Naša reprezentanca je častno zastopala beograjski nogomet in nogomet vse naše države.

Francosko moštvo je igralo zelo dobro. Teren, na katerem se je vršila borba, je bil trd in hrupav ter je bil na ta način reprezentanci Beograda odvzel glavni element borbe in moči: igra krilcev in obeh kril. Nogometaši Beograda so kljub temu, da so v 24 urah naredili potovanje, dolgo 900 km, z juga na sever Francije, pokazali postrastveno borbost. Prvi gol je padel v 20. minuti prvega polčasa. Dal ga je Mitšić s 30 m,

ko je izkoristil boksirano žogo pred francoskim vratarjem. Drugi gol za reprezentanco Beograda je dosegel prav tako Mitšić s topovskim strelom iz daljave 20 m. V devetih minutih drugega polčasa so Francozi dosegli gol zaradi napake beograjskega vratarja Mrkušića, ki je slabo streljal žogo v polje. V teku vsega drugega polčasa je imel beograjski vratar Mrkušić precej težkih in kritičnih situacij.

Reprezentanca Beograda se je odlično branila ter je bila tehnično precej močnejša. Francoska ekipa je dala zelo ostro igro, mnogo boljše igre, kot reprezentanca Pariza, vendar je bila njihova igra za trenutke, kot rečeno, precej ostra in groba, tako da je današnja tekma predstavljala eno izmed najtežjih tekem, ki so jih imeli jugoslovanski nogometaši na turneji po Franciji.

V reprezentanci Beograda so si vsi igralci prizadevali do skrajne meje, najboljši igralec pa je bil Mitšić. Napad Beograjčanov ni bil tako učinkovit, kot je bil v Parizu, to pa predvsem zaradi slabega terena in ostre igre francoskih branilcev. Sandić na centru je imel zelo težko nalogo, ker je bil francoski srednji krilec igralec velikih kvalitete.

V reprezentanci Severne Francije so igrali 4 Poljaki.

Nogometna reprezentanca slovenskih železničarjev je igrala z Madžari neodločeno 2:2 (1:0)

Na božični dan so se na ljubljanskem stadionu srečali slovenski in madžarski nogometaši-železničarji. Tekmi je prisostvovalo 1500 gledalcev, a sodil je zelo dobro Erlich iz Ljubljane. To je bilo prvo srečanje madžarskih nogometašev s slovenskimi, ki so na svoji turneji po Evropi dosegli zelo velike uspehe, kajti premagali so švicarskega prvaka s 3:2, Lucarno z 2:0, a kombinirano moštvo dunajske Wienne s 5:3. Madžarska reprezentanca je večji del igre prevladovala na terenu ter je tudi boljše igrala od naše, katere pa je igrala bolj postrastveno in koristno. Tekma je potekala vseh 90 minut v nenavadno hitrem in živahnem tempu, tako da je bila ta tekma ena od najlepših po osvoboditvi.

V Ljubljani. Madžari so se predstavili kot zelo uigrano in s tehničnim znanjem izpopolnjeno moštvo. Posebno je bil dober njihov vratar ter poznani madžarski reprezentativci Šipos. Od naših igralcev je bil najboljši vratar Oblak, a tudi ostali igralci so se odlikovali po svoji postrastvenosti in nesebični igri. Za našo reprezentanco so dali gole: Drobnič in Osredski, a za Madžare Nagy in Komloš. Naši igralci so v tej tekmi lepo in dobro predstavljali slovenski nogomet in pokazali, koliko je uspeh nogometne tekme odvisen od resnosti in postrastvenosti igralcev. To prvo srečanje z madžarskimi nogometaši v Ljubljani bo brez dvoma doprineslo še k ožjim stikom med slovenskimi in madžarskimi fizikulturisti.

Danes bo v Ljubljani prva letošnja hockey-tekma

Danes ob 20. uri in jutri ob 10.30 bosta na drsališču pod Celinovim gradom dve tekmi v hockeyju na ledu. Kljub temu, da se je drsalska sezona šele začela, so naši hockeyisti z marljivimi treninami dosegli potrebno kondicijo in tehnično znanje. Ljubljanski hockey-aktiv bo nastopil proti FD »Tekstilcu« iz Varažдина.

Zagrebski košarkarji v Ljubljani

Danes ob 18.45 bo v dvorani FD »Enotnosti« na Taboru začeljeno srečanje med zagrebškimi in ljubljanskimi košarkarji. Predtekma bo začela že ob 18.45, a igrali bodo mladinci FD »Enotnosti« in FD »Triglava«. Ob 19.30 bosta nastopili ženski ekipi FD »Zagrebac« in FD »Enotnosti«, a ob 20.30 moški.

FD »Zagreb« je eno najboljših moštev, saj je na zagrebškem turnirju zasledilo drugo mesto. Košarko gojijo pri

nas šele eno leto, toda kljub temu se je znanje naših igralcev v tem kratkem času zelo izboljšalo. Pričakuje se ogorčena borba z odličnimi Zagrebčani in našim mladim moštvom, ki je zelo hitro in okretno, manjka mu pa tekmovalne rutine, kajti po tekmovalju za državno prvenstvo v Beogradu ni nastopilo v težjih tekmah.

Hitre poteze igralcev, kolektivna igra, ki je predpogoj uspešnega rezultata, ter precizno metanje žoge na koš iz različnih položajev, direktno na koš ali pa po odboj z deske, bo nudilo gledalcem svojevrsten užitek.

Kratke vesti

Ameriški igralec Schröder je v finalni borbi za Davisov pokal premagal najboljšega avstralskega teniskega igralca Johna Brownicha s 3:6, 6:1, 6:2, 0:6 in 6:3. Američani so zmagali tudi v igri parov. Amerika vodi s 3:0.

Gregorij Novak je postavil nov svetovni rekord v dvigovanju uteži. Na prvenstvu SZ. Novi rekord znaša 137,5 kg.

Reorganizacija poslovanja TPD

Trboveljska premogokopna družba, ki je postala po Zakonu o nacionalizaciji podjetij obdeljudeka last, se po odredbi Zveznega ministra za rudarstvo s 1. I. 1947 v svojem poslovanju reorganizira sledeče:

Vse komercialni, administrativni in tehnični posel preide s tem dnem na novo osnovane samostojne enote in to:

1. Zasavski premogovniki v Trbovljah, ki obsegajo dosedanje rudnike Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Laško ter apnenice Zagorje in Zidani most.

2. Premogovnik Senovo (prej Rajhenburg).

3. Premogovnik Kočevje.

Ta tri enote se oddajo direktno podrejeno Glavni upravi za premog pri Zveznem ministru za rudarstvo v Beogradu.

Cementarna Trbovlje posluje od 1. I. 1947 dalje samostojno po direktivah Glavne uprave za cement pri Zveznem ministru za industrijo v Beogradu, ter se enako tudi prodajni oddelki za cement, ki je dosedaj posloval v Ljubljani pri Trboveljski premogokopni družbi, preseli s 1. I. 1947 na sedež cementarne v Trbovljah.

VREMENKA NAPOVED za soboto 28. decembra:

Oblačno, sneg, temperatura okrog 0 stop.

TURISTIČNO VREMENSKO POROČILO

od 25. do 27. decembra, vedno ob 7. uri

RIBNICA NA DOLENJSKEM: — 7, 5 cm

pršica na 20 cm podlage.

BISTRICA, BOH. JEZERO: — 11, jasno, 5 cm pršica na 20 cm podlage.

DOM POD GOLICO: — 4, oblačno, 35 cm pršica.

DOVJE MOJSTRANA: — 8, 5 cm pršica na 20 cm podlage.

KRANJSKA GORA: — 10, 15 cm pršica na 50 cm podlage, skakalnice uporabne.

PLANICA: — 7, oblačno, 20 cm pršica na 90 cm podlage.

Naknadno poročilo z dne 22. decembra:

RIBNICA NA POHORJU: — 15, 60 cm snega.

RIBNICA KOČA: 50 cm pršica na 60 cm podlage.

OBVESTILA

Državni uradi in podjetja ne bodo delali na Novega leta dan

Na Novo leto 1. I. 1947 državni uradi, ustanove in državna podjetja ne bodo delali. Delavci, nameščenici in uslužbenci posameznih uradov, ustanov in podjetij bodo dobili za ta dan izplačane svoje redne prejemke.

(iz predsedstva vlade FLRJ.)

ODKUP EFEKTIVNIH NEMSKIH MARK

V zvezi z naredbo Ministra finan FLRJ VII št. 3804 z dne 26. marca 1946 (Obvezna ponudba tujih valut na odkup Narodni banki FLRJ) so obveščajo vsi zainteresirani, da Narodna banka FLRJ odkupuje efektivne nemške marke v neomejenih zneskih.

Za odkup nemških mark pridejo v poštev bankovci izdaje Deutsche Reichsbank po 5 do 1000 mark in bankovci izdaje Deutsche Rentenbank po 1 do 5 rentnih mark. Nemške marke odkupujejo vse centralne in podružnice Narodne banke FLRJ v naši državi. — Iz Narodne banke FLRJ — Glavne centralne.

OBJAVA

V smislu člena 29 Zveznega zakona o ljudskih odborih sklicuje Izvršni odbor za okraj Ljubljana okolič IV. zasedanje okrajnega ljudskega odbora. Zasedanje bo 28. decembra t. l. v Ljubljani, Magistratna dvorana, Mesni trg, z začetkom ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red je tale:

1. Uvodni del zasedanja.
2. Otvoritev in pozdrav.
3. Volitve verifikacijske komisije, izvedba verifikacije in poročilo o tem.
4. Izvolitev zapisničarja in overovalatelja zapisnika.
5. Izvolitev delovnega predsedstva.

6. Poročilo okrajnega poslanca podpredsednika vlade LRS, tov. Mačka Ivana.

a) Diskusija k poročilu.

3. Čitanje zapisnika zadnjega zasedanja ter pregled izvedbe sklepov.

4. Poročilo članov Izvršnega odbora:

a) predsednika,

b) poverjenika za gospodarstvo.

5. Diskusija k poročilu ter sklepanje o predlogih.

6. Upravno gospodarska dejavnost KLO.

7. Poročilo predsednika okrajnega sodišča — diskusija k poročilu.

8. Izpremba okrajnega Izvršnega odbora.

9. Pregled predlogov in sklepov.

10. Razno in zaključek.

Udeležba na skupščini je za vse tov. odbornike obvezna. Zbiralske je že ob pol 9. uri dopoldne, da se bo zasedanje lahko točno začelo in je potrebno, da vsak prinese s seboj poverilnico.

Dolžnost vsakega ljudskega odbornika je, da se temeljito pripravi na predlogi in diskusijo o vseh gospodarskih in upravnih problemih Okrajnega kakor krajevnih ljudskih odborov. Neopravičene izostanke se bo obravnavalo na zasedanju.

Preskrbljeno je tudi za prehrano.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA

Drama

Sobota, 28. ob 19.30: Krleža: »Gospoda Glembojevi«. Red E.

Opera

Nedelja, 29. ob 19.30: D. Svara: »Veronika Deseniška«. Krstina predstava. Izven.

Opazujemo na krstno predstavo D. Svarove opere »Veronika Deseniška«, ki bo v nedeljo ob 19.30. Opera v štirih dejanjih, besedilo po O. Zupančiču in Tomižu priredil D. Svara. Poročilo: Deseniška, grajskič na Deseniški — L. Korosec, Sida, njegova sestra — M. Kogejeva, Veronika, njegova hči — V. Heybalova, Herman, stari grof Celjski — J. Betetto k. g. Friderik, Hermanov sin — R. Franc, Jelisavca, Frankopanska, Friderikova žena — E. Karlovec, Knez Blagaj — V. Janko, Jošt Soteški, vitez — F. Langus, Predsednik sodišča — S. Smerkolj, Katca, soborica na Deseniški — V. Bukovčeva, Brigita, dvorna dama pri Jelisavi — V. Zihnerova, Geta, dvorna dama pri Jelisavi — M. Patkova, Erazem, Friderikov služabnik — S. Struškaj, Sluga — M. Skrbinek, Klicar — L. Korosec, Dirigent: dr. D. Svara. Režiser: prof. O. Šest. Vojda zbor: J. Hane. Scena: ing. E. Franz. Vstopnice so v predprodaji pri operni blagajni.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Torek, 31. 12. ob 20.15: Br. Nušić: »Uježe«. Premiera.

V PTUJU

Sobota, 28. 12. ob 20: Nušić: »Pokojnik«. Komedia v treh dejanjih s predigro. Tretja ponovitve. Cene običajne.

Nedelja, 29. 12. ob 15: Nušić: »Pokojnik«. Četrta ponovitve. Cene običajne.

Ljudski oder Mladinski dom, Vič, Sobota, 28. ob pol 20: Fodorjeva komedia »Maturas«.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje 569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA SOBOTO 28. XII.

6 Veselo na delo — 6.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda — 6.30 Zgodnji jutranji spored — 6.45 Lahka glasba, mali ogledi in objave — 7-8 Pester jutranji koncert, vmes ob 7.30 Napoved časa, vesti in radijski kolektor — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Operetna glasba — 13 Lahka glasba, mali ogledi in objave — 13.30 Iz našega rudarskega gospodarstva. Pogovori za gojitev sladkorne pese v Sloveniji — 13.45 Ruske narodne peje Lidija Ruslanova — 14 Pester opoldanski koncert — 14.30 Napoved časa in poročila — 14.45-15 Lahka glasba — 17.30 Lahko in plesno glasbo izvajata Plesni orkester RL pod vodstvom Bojana Adamčiča — 18 Domanska: Stara ura, pionirjem priporočila Stane Sever — Član SNG — 18.30 Leninovo truplo bo obranjeno bodočim pokolenjem — Po Sovjetski Arktiki — 19 G. Paure: Balada za klavir in orkester — 19.15 Pogovor s poslušalci — 19.30 Samospave I. Zajca poje Dama Ročnik, pri klavirju spremlja Sampa Hubad — 19.45 Napoved časa in poročila — 20 Pester glasbeni spored — 22 Prenos vesti Zvezno postaje iz Beograda — 22.15 Pojo Fantje na vasi — 22.45-24 Plesna glasba.

upravniki in tajništvo: 42-64, personalni odtsek: 49-10, knjigovodstvo in blagajna: 49-60, nabavni odtsek: material: 48-96 — les: 48-46.

Trboveljska premogokopna družba.

PRESKRBA

Razpredelnica obrokov hrane za mesec januar 1947

Zivilske nakaznice za težke delavce TD

1. moka: 18.60 kg (dnevni obrok 800 g kruha ali 600 g moka),
2. maščobe: 750 g masti, ali olja, ali slanine, na vse odrezke za maščobo,
3. sladkor: 500 g na odrezek TD 118,
4. mlo: 250 g na odrezek TD 119,
5. sol: 700 g na odrezek TD 120,
6. konzervna hrana: 2 dozi a cca 340 g mesnih konzerv na odrezek TD 121,
- 2 dozi sardin a cca 90 g na odrezek TD 122,
- 250 g mleka v prahu nepopolnomastnega na odrezek TD 123.

Zivilske nakaznice za srednje težke delavce SD

1. moka: 16.30 kg (dnevni obrok 700 g kruha ali 525 g moka),
2. maščobe: 650 g masti, ali olja, ali slanine na vse odrezke za maščobo,
3. sladkor: 350 g na odrezek SD 216,
4. mlo: 250 g na odrezek SD 217,
5. sol: 650 g na odrezek SD 218,
6. konzervirana hrana: 2 dozi a cca 340 g mesnih konzerv na odrezek SD 219,
- 2 dozi sardin a cca 90 g na odrezek SD 220,
- 250 g mleka v prahu nepopolnomastnega na odrezek SD 221.

Zivilske nakaznice za lahke delavce LD

1. moka: 13.95 kg (dnevni obrok 600 g kruha ali 450 g moka),
2. maščobe: 500 g masti, ali olja, ali slanine na vse odrezke za maščobo,
3. sladkor: 350 g na odrezek LD sladkor 311,
4. mlo: 250 g na odrezek LD mlo 313,
5. sol: 600 g na odrezek LD sol 312,
6. konzervirana hrana: 2 dozi a cca 340 g mesnih konzerv na odrezek LD 318,
- 2 dozi sardin a cca 90 g na odrezek LD 319,
- 250 g mleka v prahu nepopolnomastnega na odrezek LD 320.

DELITEV MESNIH IZDELKOV

MLO — oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike okrajnega mesta Ljubljane, ki so upravičeni prejemati meso, da prejmejo v soboto 28. decembra t. l. od 13-19 ure mesne izdelke za mesec december v sledečih količinah:

na živilsko nakaznico TD I in III, SD I in III ter LD I in III po 30 dkg, odrezki: TD 102, SD 202 in št. 302 Dec. za LD,

na živilsko nakaznico Nav. I in III, odrezek 402 Dec.,

na živilsko nakaznico Doj I in III, odrezek 502 Dec.,

na živilsko nakaznico OM I in III, odrezek 602 Dec. po 20 dkg.

Mesne izdelke bodo delile prodajalne mesne klavnice št. 1 in 2 in mesarji Remo Franc, Rotar Pavel, Smoljan Anton, Zajc Franc, Zajo Minka, Zalar Franc, Zalar Jakob, Zevnik Katarina, Zupančič Anton in Zan Ivo.

Mesarji prevzamejo mesne izdelke pri Osenarju v soboto 28. decembra t. l. od 8-14 ure.

DELITEV MESNIH KONZERV

MLO — oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike okrajnega mesta Ljubljane, da prejmejo v soboto dne 28. decembra t. l. od 7-11 ure mesne konzerve na odrezke živilskih nakaznic v sledečih količinah:

živilska nakaznica TD I in III, odrezek TD 107 Dec. 600 gramov,

živilska nakaznica SD I in III, odrezek SD 207 Dec. 300 gramov,

živilska nakaznica LD I in III, odrezek 307 Dec. 400 gramov,

živilska nakaznica Nav I in III, odrezek 406 Dec. 300 gramov,

živilska nakaznica Doj I in III, odrezek 506 Dec. 300 gramov,

živilska nakaznica OM I in III, odrezek 606 Dec. 300 gramov.

Mesne konzerve bodo delile vse poslovalnice mesne klavnice in vsi mesarji.

Mesarji prevzamejo mesne konzerve v petek dne 27. decembra t. l. pri Navodu (skladnišče Gregore) od 13-17 ure.

OBROKI MESNIH KONZERV

od 23. do 28. 12. 1946

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS objavlja sledeče obroke mesnih konzerv za čas od 23. do 28. decembra 1946:

TD po 600 g mesnih konzerv, SD po 500 g mesnih konzerv,

LD po 400 g mesnih konzerv, ostali potrošniki po 300 g mesnih konzerv (potrošniki, ki so upravičeni do prejemanja mesa).

Delitev naj se po možnosti izvrši povsod v soboto, 28. t. m. Tam, kjer je nevarnost pokvare svežega mesa, naj okrajni ljudski odbori odredijo za vse tu navedeno količino ali samo za del delitev svežega mesa. — Iz pisarne ministrstva za trgovino in preskrbo vlade LRS.

ODDAJA NAROČILNIC ZA MLEKO V LJUBLJANI

I.

Vse upravičence do nakaznice za mleko (otroci in mladina do 14 let, osebe nad 60 let starosti, bolniki in noseče žene) opozarjamo, da morajo oddati naročilnice za

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Sovjetska filmska drama »Maškarada«, »Obzorik septembra«. Predstava samo ob 16.15. SLOGA: Sovjetski film »Dva borca«, tehnik. Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.15. KODELJEVO: Sovjetska filmska komedia »Naloga majorja Buločkina«, tehnik. Predstava ob 20. KINO SISKKA: Sovjetski glasbeni film »Četvero srec«, tehnik. Predstava ob 20. uri.

MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski barvni film »Parada 1. maja«, tehnik. GRAJSKI: Sovjetski barvni film »Parada 1. maja«, tehnik.

CELJE, METROPOL: Sovjetski film »Otok skritih zakladov«, tehnik. DOM: Sovjetski kulturni film »Človek in opica«, tehnik.

KRANJ: Sovjetski film »Suha Bator«, tehnik.

PTUJ: Sovjetski film »Glasbena komedija«, tehnik.

Navadne živilske nakaznice Nav.

1. moka: 9.30 kg (dnevni obrok 400 g kruha ali 300 g moka),
2. maščobe: 300 g masti, ali olja, ali slanine v Ljubljani, v ostali Sloveniji 300 g na vse odrezke za maščobo,
3. sladkor: 150 g na odrezek Nav. sladkor 410,
4. mlo: 150 g na odrezek Nav. mlo 412,
5. sol: 500 g na odrezek Nav. sol 411.

Zivilske nakaznice za starost od 3-14 leta OM

Moka in maščobe enako kot na navadne živilske nakaznice.

1. sladkor: 350 g na odrezek OM sladkor 613,

2. ova. kosmiči, ali testenine, ali bela moka, ali pšenični zdrob 500 g na odrezek 616 in odrezek OM 624,

3. mlo: 150 g na odrezek OM mlo 615,

4. sol: 500 g na odrezek OM sol 614,

5. 250 g mleka v prahu nepopolnomastnega na odrezek 617,

6. 1 doza sadnega pudinga na odrezek 618.

Zivilske nakaznice za otroke v starosti od 0-2 leta DOJ.

Moka in maščobe enako kot na navadne živilske nakaznice.

1. sladkor: 500 g na odrezek sladkor 513,

2. pšenični zdrob ali bela moka: 1000 g na odrezek 516 in odrezek DOJ 524,

3. mlo:

MALI OGLASI

MENJAM TRISOBNNO STANOVANJE v Celju s pritlikinami za enako v Novem mestu ali za dvosobno s kabinetom. Ponudbe na podr. Drž. zavarovalnega zavoda Novo mesto. št. 77 C.

UKRADENE so mi bile oblačilne karte na ime Frano in Terezija Rovter. Ciril Per, Ivan, Franciška Us ter proglašam za neveljavne. št. 76 C

IZGUBIL sem denarnico z dokumenti na ime Ledinek Ivan, Maribor — Tezno, Ratajeva 6. Najditelja prosim, da mi jih proti nagradi vrne, denar naj obdrži. št. 170 M

MALO POSESTVO s ca 1200 kvadratnih m zemlje in malo hišo ali vilo v bližini Brežic, Krškega, Sevnice ali Celja kupim. Ponudbo na »Ljudsko pravico« pod št. 777. št. 4711

PREKLICUJEM ukradeno potrošniško nakaznico na ime Vazonik Jožefa, Maribor, Jerovška 33. št. 171 M

Oglašujte v »Ljudski pravici«

Dva samostojna administratorja oziroma administratorki

izurjeni v strojepisju sprejme v službo Okrajni ljudski odbor Ljutomer. Ponudbe je poslati na Okrajni LO Ljutomer

Državno podjetje za promet z odpadki „Otpad“
Direkcija za Slovenijo v Ljubljani, Kersnikova ul. št. 7, tel. št. 46-64 z obratom v Ljubljani, Vošnjakova 22/b, telef. št. 44-45

obvešča
vse svoje poslovne zveze, da uslavi danes zaradi letnega zaključka svoj blagovni promet do 1. januarja 1947. Istočasno opozarjamo na naš novi naslov in nove tel. številke.

Kprašanja
NAŠIH DNI

vezano za prvo polletje 1946

v polplatno — 758 strani — se dobi v upravi

»LJUDSKE PRAVICE«

Kopitarjeva 6

lahko osebno ali po poštnem povzetju po vrstnem redu naročil, dokler bo zaloga, za ceno Din 150.—

OGLASUJTE V »LJUDSKI PRAVICI«!

Domovina potrebuje krepkih ljudi, zato je dolžnost vsakogar, da skrbi za svoje zdravje. Tvoja pot je v

DOBRNSKE TOPLICE

(Dobrna pri Celju)

termalno zdravišče za ženske bolezni, revmatizem, protin, živčna vnetja, bolezni krvotoka, mehurja, ledvic i. sl.

vso zimo odprto!

Popusti članom sindikatov, zdravilne kopeli.

Informacije: Dobrnske toplice, »Turist-hotel«, Ljubljana, Beethovnova 13, njegove podružnice na Bledu, v Mariboru ter v Celju in Putniku.

Poziv

Vse upnike tt. Kajetan Ahačič in K. Globočnik, tovarna kos, srpov in lopat v Tržiču pozivam, da predložijo z računi ali izvlečki svoje terjatve najdalje do 31. decembra 1946. Po tem roku predložene terjatve se ne bodo upoštevale.

Drago Koren
začasni delegat

Iščemo

Uprava gradnje Mladinske proge potrebuje večje število gradbenih inženirjev, hidrotehnikov, tehnikov, geometrov, risarjev, računskih, ekonomskih, komercialnih, intendantskih uradnikov, kalkulantov, poslovođij, nadzornikov, mizarjev, kovačev, ključavničarjev in mehanikov.

Reflektanti naj takoj napravijo vloge za sprejem Upravi gradnje. Oženjenim bo preskrbljeno življenje na terenu z družino. Uprava gradnje Mladinske proge, Bukinje.

Odlična kvaliteta
Nizke cene

Mast za usnje in kolomaz

„PINUS“
Rače pri Mariboru

Prosta prodaja
Zahtevajte ponudbe

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da je nenadoma preminul naš dragi sin, brat in zaročenec

BUŠER IVO

krim. obvešč.

Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo, 29. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Maribor, Ponikva, Zibika, Store, Dunaj, Fenk, 27. dec. 1946.

Zalujoči:

oče, mati, brat, sestra in zaročenka.

Državna založba Slovenije v Ljubljani

obvešča, da bo trgovina na Mestnem trgu 26 radi letne inventure zaprta od sobote popoldne 28 t. m. do vključno torka 31 t. m.

DOBRO KNJIGO DELOVNEMU LJUDSTVU!

PREŠERNOVA KNJIŽNICA

je izšla v nakladi 30.000 izvodov in zaloga se že bliža koncu. To so najcenejše slovenske knjige. Za 69 din, s poštnino na posamezne naslove 75 din, dobiš:

1. KOLEDAR OSVOBODILNE FRONTE 1947,
2. Prežihov Voranc: SAMORASTNIKI,
3. SPOMINI NA PARTIZANSKA LETA.

Veliko povpraševanje po »Prešernovi knjižnici« je naboljše priporočilo.

Cankar — glasnik naših dni

Izbor leposlovnih in političnih spisov — med njimi so najlepše strani, kar jih je napisal Cankar. Bibliografija njegovega dela. Slike. Stane samo 20 din. STENSKA SLIKA IVANA CANKARJA v bakrotisku. Cena 5 din.

Govor tov. Edvarda Kardelja

na drugi seji Ustavodajne skupščine LRS. — Politično važne misli in smernice. Cena 4 din.

Romain Rolland: Miklavž Breugnon

krasno opremljena knjiga, »eno najlepših del naših dni« (Gorki M.), vedra, sončna knjiga, najprimernejše darilo za odrasle. Broš. 57 din, vez. 79 din.

Dr. Pretnar: Rusko-slovenski slovar

Subskripcija podaljšana do 15. februarja. Obsežni slovar izide v marcu 1947. Zagotovite si takoj ta neobhodni priročnik. — Subskripcijska cena 240 din.

France Kosmač: Podobe našega pohoda

nova pesniška zbirka z ilustracijami Božidarja Jakca — pravkar izšla. Cena broš. 45 din, vez. 65 din.

Proces proti vojnim zločincem in izdajalcem

Rupniku, Rösenerju, Rožmanu, Kreku, Vizjaku in Hacinu obilno ilustrirana knjiga; potek procesa in dokumenti. — Cena 50 din.

Prešeren v miniaturni izdaji

na perečo lahkem papirju, 336 strani. Vezano v platno 30 din, v usnje 60 din.

Važna novost:

LJUDSKI KOLEDAR 1947

Koledar, kakor ga še nismo imeli. Primeren za mizo ali za steno. Knjiga za vsak dan, majhna enciklopedija, v kateri najdeš tisoče podatkov. Vsakdanji priročnik, svetovalec, učitelj za vsakogar. Bogati razgledi po politiki, kulturi, gospodarstvu, 365 listov — 365 ilustracij, člankov, trikrat toliko spominskih datumov. Potreben vsakemu aktivistu, kulturnemu in gospodarskemu delavcu. Cena 35 din, po pošti 40 din.

Zaradi znižanja cen knjigam ukinjamo vse popuste.

SLOVENSKI KNJIŽNI ZAVOD V LJUBLJANI
IN VSE NJEGOVE PODRUŽNICE

ZDRAVJE DELOVNEMU LJUDSTVU

Od bolečin do zdravja

Kako hude bolečine — trganje in zbadanje po udih in sklepih povzroča revmatizem

Dolenjske Toplice

(radioaktivna akrototerma 37°—38°)

zdravijo z uspehom **sklepni in mišični revmatizem**, ženske bolezni, nekatere bolezni srca in ožilja, katarje dihalnih organov i. sl.

— centralna kurjava —

Odprte so vso zimo

Informacije: Uprava toplice, »Turist-hotel«, Ljubljana, Beethovnova 13, in Putnik.

EXPORT

podjetje za uvoz in izvoz
posluje v svojih novih prostorih

Gajeva ul. 6 (preje Znanstvena banka)
telefon št. 29-70

V Dolenjskih Toplicah nam je umrl naš srčno ljubljeni mož, brat in stric

FRANC LONČAR

strojni ključavničar

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, 29. decembra, ob pol 16. uri z Zal iz kapele sv. Franciška k Sv. Križu. Ljubljana, dne 27. decembra 1946.

Zalujoča žena MINKA in ostalo sorodstvo.

RAZPIS

ZA TAKOJŠEN NASTOP V LJUBLJANI SPREJMEMO:

izurjeno pisarniško moč

s perfektnim znanjem strojepisja in slovenske stenografije ter z večletno prakso v komercialnih poslih in računovodstvu;

tehničnega risarja

elektrotehnične ali gradbene stroke z absolvirano srednjo tehnično ali podobno šolo;

samostojno prodajalko (prodajalca)

elektrotehnične stroke z večletno prakso in potrebno predizobrazbo;

računskega uradnika (-co) fakturista

z maturo ali trgovsko akademijo, s prakso, po možnosti v tehnični stroki.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in eventuelno karakteristiko je nasloviti na:

»ELEKTROTEHNA«, LJUBLJANA, TYRŠEVA 1b/III.

Kupujemo kumin

v vsaki množini

Ponudbe z označbo cene in količine na »MERKUR«, ZAGREB, Vlaška 12 tel. 77-20

TE DNI SO IZŠLA V ZALOŽBI

»MLADINSKE KNJIGE«

naslednja dela:

Ribičič - Trpin: ČRNI MUC VASUJE.

Razkošna slikanica v večbarvnem tisku. Tiskana na brezlesnem papirju 60.— dinarjev. Tiskana na brezlesnem kartonu 95.— dinarjev.

Jules Verne: POTOVANJE V SREDINO ZEMLJE.

Kartonirana 35.—, vezana 56.— dinarjev.

Jack London: Z JUŽNEGA MORJA.

Kartonirana 30.—, vezana 45.— dinarjev.

Defoe - Čukovski: ROBINZON.

Kartonirana 50.—, vezana 65.— dinarjev.

V. Kaverin: DVA KAPITANA.

Trdo vezani izvodi po 132.— dinarjev zopet na zalogi

Tkalski mojster kot tehniški poslovodja

spodobna in izkušena moč, ki se razume na ravnanje s Selfaktorjem, Krempelsatzom in ostalih strojev za prejo volne. Iščemo ga za takojšen nastop. Stanovanje preskrbljeno, pogoji povoljni, mesto stalno. Ponudbe na Državno predilnico volne Osijek i. Strosmajerjeva ulica 113. Republika Hrvatska.